

SPRAWOZDANIE

z działalności
Centrum Usług Społecznych
w Opolu Lubelskim

za rok 2023

Opole Lubelskie, 23 kwietnia 2024r.

Spis treści

I. Wstęp.....	str.4
II. Zatrudnienie w CUS.....	str.6
III. Dane statystyczne.....	str.8
IV. Realizacja zadań statutowych Centrum Usług Społecznych.....	str.11
1.Realizacja usług społecznych.....	str.11
1.1. Gabinet specjalistyczny.....	str.12
1.2.Świetlice edukacyjno – terapeutyczne.....	str.13
1.3.Klub Międzypokoleniowy.....	str.14
1.4.Klub Integracji Społecznej.....	str.14
1.5.Organizacje pozarządowe.....	str.14
2.Pomoc społeczna.....	str.15
2.1.Przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych.....	str.17
2.2.Przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych.....	str.18
2.3. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych.....	str.18
2.4. Udzielanie schronienia.....	str.18
2.5. Potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.....	str.19
2.6. Praca socjalna.....	str.20
2.7. Realizacja Programu Rządowego „ Posiłek w szkole i w domu”.....	str.20
3. Asystent Rodziny.....	str.22
4.Usługi Opiekuńcze.....	str.23
5.Program „Opieka wytchnieniowa”.....	str.24
6.Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami”.....	str.24
7.Program „Korpus Wsparcia Seniorów”.....	str.25
8.Domy Pomocy Społecznej.....	str.26
9.Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy.....	str.27
10.Poradnictwo Specjalistyczne.....	str.31
11.Świadczenia Rodzinne.....	str.32
12.Świadczenia z funduszu alimentacyjnego.....	str.34
13.Program „Czyste Powietrze”.....	str.35
14.Dodatki Mieszkaniowe.....	str.36
15.Dodatki energetyczne.....	str.37
16.Dodatek węglowy.....	str.38
17.Dodatek dla niektórych gospodarstw domowych z tytułu wykorzystania niektórych źródeł ciepła.....	str.39
18.Dodatek elektryczny.....	str.39

19. Refundacja podatku VAT dla odbiorców paliw gazowych.....	str.40
20 Pomoc dla Ukrainy.....	str.40
21. Żywność dla Najuboższych.....	str.42
V. Współpraca z instytucjami.....	str.42
VI. Gminny Program Rewitalizacji na lata 2017 – 2024.....	str.43
VII. Projekty.....	str.44
1. Projekt CUS.....	str.44
2. Projekt Dzienny Dom „Senior+”.....	str.45
3. Projekty Adaptonal i Opus.....	str.46
1.1. Projekt Adaptonal.....	str.46
1.2. Projekt Opus.....	str.46
VIII. Działalność sportowa.....	str.47
1. Obiek Sportowy „Moje boisko Orlik 2012”.....	str.47
2. Stadion Miejski przy ul. Kolejowej i Boisko przy ul. Lipowej.....	str.47
3. Wydarzenia sportowe w 2023r. współorganizowane przez Centrum Usług Społecznych.....	str.48
4. Program Lokalny Animator Sportu.....	str.49
IX. Wnioski wynikające z rozeznania potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych oraz potrzeby w zakresie pomocy społecznej i wspierania rodziny.	str.50

I. WSTĘP

Zgodnie z art. 18 ustawy z dnia 19 lipca 2019 roku o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych dyrektor centrum przedstawia corocznie radzie gminy, która utworzyła centrum, sprawozdanie z działalności centrum za poprzedni rok kalendarzowy oraz przedstawia wnioski wynikające z rozeznania potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych.

Utworzenie Centrum stanowi odpowiedź na zwiększające się zapotrzebowanie na kompleksowe usługi społeczne, będące odpowiedzią na wyzwania związane z wydłużaniem się życia ludzkiego, zmieniającymi się wzorcami funkcjonowania rodziny, słabnącymi więziami rodzinnymi. Rośnie liczba osób starszych, przewlekle chorych, niesamodzielnych życiowo, dla których korzystanie ze wsparcia usługowego jest niezbędnym elementem codziennego funkcjonowania i daje możliwość pozostania w środowisku życia. Realizacja zadań jako Centrum Usług Społecznych daje możliwości rozwoju systemu usług społecznych na poziomie lokalnym, ułatwienia ich dystrybucji, uproszczenia procedur korzystania ze wsparcia, animacji środowiska lokalnego, co pozwoli zwiększyć aktywność mieszkańców w ramach np. samopomocy czy wolontariatu.

Zgodnie z polskim prawodawstwem większość działań pomocowych umiejscowionych jest na poziomie gminy, a ośrodki pomocy społecznej i centra usług społecznych można uznać za wiodące i stanowiące podstawowe źródło wsparcia dla rodzin znajdujących się w sytuacji kryzysowej. Zajmują się one między innymi wypłacaniem świadczeń pieniężnych i udzielaniem wsparcia w zakresie przewyciężania trudnej sytuacji życiowej. Są instytucjami, które na poziomie lokalnym odpowiadają za koordynację działań z zakresu pomocy społecznej oraz za większość działań z zakresu polityki społecznej.

Centrum Usług Społecznych jako jednostka organizacyjna gminy realizuje zadania własne Gminy o charakterze obowiązkowym i zlecone Gminie w zakresie pomocy społecznej. Jednym z głównych aktów prawnych, na podstawie, którego funkcjonuje Centrum, jest ustawa z dnia 19 lipca 2019 roku o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych. Ponadto Centrum realizuje zadania wynikające z innych ustaw, a w szczególności z:

- ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne,
- ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych,
- ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska,
- ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznych rolników (Dz. U. z 2022r. poz. 933 z późn. zm),
- ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. 2021, poz. 423 z późn. zm),
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym,
- ustawa z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw,

- ustawa z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej,
- ustawa z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu
- ustawa z dnia 12 marca 2022 roku o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Usługi społeczne są realizowane w oparciu o program, który został uchwalony na podstawie ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez Centrum Usług Społecznych (Dz.U. 2019 poz. 1818) Uchwałą Rady Miejskiej Nr XXXIII/265/2021 z dnia 23 czerwca 2021r.

W 2023 roku Centrum Usług Społecznych realizowało zadania własne gminy i zadania zlecone z zakresu administracji rządowej oraz koordynowało realizację zadań ujętych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Opole Lubelskie na lata 2021-2025 i gminnych programów.

Środki na realizację zadań pomocy społecznej pochodzą ze środków budżetu Gminy Opole Lubelskie i z dotacji rządowych, a zadania dzieli się odpowiednio na zadania własne i zadania zlecone.

Wykonanie budżetu Centrum Usług Społecznych w Opolu Lubelskim w roku 2023 wynosiło **18.254.913,30 zł.**

II. ZATRUDNIENIE W CUS

Strukturę organizacyjną CUS tworzą komórki organizacyjne oraz samodzielne stanowiska pracy, które są przedstawione w poniższej tabeli - stan na dzień 31.12.2023r.

Nazwa komórki organizacyjnej	Liczba zatrudnionych osób	Stanowiska przypisane do komórki organizacyjnej	Wymiar czasu pracy
CUS	1	Dyrektor /	1
	1	Z-ca Dyrektora /	0,5
Wydział ds. pomocy środowiskowej i organizowania usług społecznych	1	Organizator pomocy społecznej	0,5
	6	Specjalista pracy socjalnej	6
	3	Pracownik socjalny	3
	1	Inspektor ds. świadczeń	1
	2	Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej	2
	1	Asystent rodziny	0,5
	1	Opiekun	1
	6	Opiekunki środowiskowe	6
	1	Koordynator Indywidualnych Planów Usług Społecznych	1
	1	Organizator Społeczności Lokalnej	1
	1	Koordynator edukacji i profilaktyki zdrowotnej	0,5
	1	Pielęgniarka	0,5
	1	Kierownik Klubu Integracji Społecznej	0,5

Wydział ds. realizacji świadczeń	1	Kierownik wydziału	1
	2	Inspektor ds. świadczeń rodzinnych	2
	1	Inspektor ds. świadczeń funduszu alimentacyjnego	3/4
	1	Inspektor ds. dodatków mieszkaniowych i energetycznych	0,5
Wydział ds. administracyjno - organizacyjnych	1	Pomoc administracyjna	1
	1	Sekretarka	1
	1	Sprzątaczką	1
	1	Kierowca	1
Wydział ds. Organizacji Pozarządowych	1	Instruktor ds. kulturalno – oświatowych	0,5
	1	Pomoc techniczna	0,5
Wydział ds. Opieki Środowiskowej i Socjoterapeutycznej	1	Kierownik Klubu Młodzieżowego	0,5
	2	Kierownik świetlicy	1
	1	Opiekun	1
	1	Opiekun medyczny	1
	1	Sprzątaczką	1
Wydział ds. Sportu	1	Kierowca	1
	1	Instruktor ds. kulturalno - oświatowych	1
	2	Robotnik gospodarczy	1,5

III. DANE STATYSTYCZNE

Ilość decyzji administracyjnych wydanych przez CUS w 2023 roku

Dyrektor Centrum Usług Społecznych w Opolu Lubelskim wydał **3429** decyzji oraz **89** informacji.

ZASIŁKI Z POMOCY SPOŁECZNEJ	LICZBA DECYZJI			
	Przyznających	Odmownych	Zmieniających	Uchylające
zasiłki celowe	439	80	0	0
zasiłki stałe	41	1	30	19
zasiłki okresowe	311	10	13	4
Dożywianie (posiłki)	81	4	4	1
usługi opiekuńcze	22	1	14	9
pobyt w Domach Pomocy Społecznej	6	0	23	2
świadczenia pieniężne (dożywianie)	52	0	0	0
ubezpieczenie ze środków publicznych	17	1	0	1
RAZEM 1577 w tym:	969	97	84	36

Zasiłki z pomocy społecznej dla obywateli Ukrainy

ZASIŁKI Z POMOCY SPOŁECZNEJ	LICZBA DECYZJI/INFORMACJI (Informacje były wydawane w przypadku jednorazowego świadczenia pieniężnego 300 zł)
	Przyznających
zasiłki okresowe	6
dożywianie	2

(posiłki)	
Jednorazowe świadczenie pieniężne (300 zł)	15 (24 świadczenia)
RAZEM	23

ŚWIADCZENIA RODZINNE	LICZBA DECYZJI		
	Przyznających	Odmownych	Zmieniających
zasiłki rodzinne	445	81	176
jednorazowe zapomogi z tyt. urodzenia się dziecka	73	7	0
zasiłki pielęgnacyjne	107	0	65
świadczenia pielęgnacyjne	119	2	78
specjalny zasiłek opiekuńczy	29	4	21
zasiłek dla opiekuna	0	0	9
świadczenie rodzicielskie	30	0	0
świadczenie „za życiem”	1	0	0
RAZEM 1247 w tym:	804	94	349

ŚWIADCZENIA Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO	LICZBA DECYZJI		
	Przyznających	Odmownych	Zmieniających
świadczenia z funduszu alimentacyjny	109	0	63
RAZEM 172 w tym:	109	0	63

	LICZBA DECYZJI/INFORMACJI (W dodatku osłonowym, węglowym, dodatku dla gospodarstw domowych z tyt. wykorzystywania niektórych źródeł ciepła w przypadku przyznania wydawane są informacje. Decyzje wydawane są w sytuacji, gdy ma być odmowa, umorzenie bądź decyzja zmieniająca)				
	PRZYZNAJĄCE (informacje)	ODMOWNE (decyzje)	ZMIENIAJĄCE (decyzje)	UMORZENIA (decyzje)	WYGAŚNIĘCIA (decyzje)
REFUNDACJA PODATKU VAT	60	7	0	6	0
WĘGLOWY	26	5	0	1	0
INNE ŹRÓDŁA	3	23	0	5	0
RAZEM 136,w tym:	89	35	0	12	0

DODATKI MIESZKANIOWE	LICZBA DECYZJI		
	Przyznających	Odmownych	Wstrzymujące
dodatki mieszkaniowe	330	24	9
RAZEM 363 w tym:	330	24	9

IV. REALIZACJA ZADAŃ STATUTOWYCH CENTRUM USŁUG SPOŁECZNYCH

1. REALIZACJA USŁUG SPOŁECZNYCH

Na podstawie ustawy z dnia 19 lipca 2019r. o realizowaniu usług społecznych przez Centrum Usług Społecznych (Dz.U. z 2019r., poz. 1818) *Uchwałą Rady Miejskiej Nr LV/461/2023 z dnia 29 maja 2023r.* został uchwalony **Program usług społecznych w Gminie Opole lubelskie na lata 2023 – 2026.**

Jest to program odpowiadający potrzebom społeczności lokalnej w zakresie określonych usług społecznych oraz koordynacji tych usług służący rozwojowi i integracji usług społecznych, organizowanych i świadczonych na poziomie lokalnym. Program ma na celu w sposób bardziej kompleksowy odpowiadać na rosnące i zmieniające się potrzeby osób, rodzin i społeczności lokalnych.

Centrum Usług Społecznych w Opolu Lubelskim stworzone zostało z myślą o potrzebach lokalnej społeczności. Skupia w jednym miejscu różne rodzaje wsparcia i dąży do zapewnienia koordynacji zdiagnozowanych usług społecznych i zdrowotnych oraz współpracy z publicznymi służbami zatrudnienia. W ramach programu tworzone są indywidualne plany usług społecznych na potrzeby mieszkańców Gminy Opole Lubelskie z zakresu:

- polityki prorodzinnej,
- wspierania rodziny,
- pomocy społecznej,
- promocji i ochrony zdrowia,
- wspierania osób niepełnosprawnych,
- przeciwdziałania bezrobociu,
- kultury,
- kultury fizycznej i turystyki,
- pobudzania aktywności obywatelskiej,
- reintegracji zawodowej i społecznej.

Ponadto Identyfikacja dostępności usług społecznych i opiekuńczych w gminie Opole Lubelskie występuje w następujących obszarach:

- a) infrastruktury medycznej, w tym dostęp do specjalistów
- b) usług opiekuńczych
- c) pomocy społecznej
- d) edukacji, kultury i sportu
- e) udziału w życiu obywatelskim (rady seniorów, działalność w organizacjach pozarządowych, innych grupach nieformalnych, samopomocowych itd.)
- f) aktywność i w zakresie solidarności międzypokoleniowej
- g) aktywności zawodowej.

Proponowany przez Gminę model to model koordynowany – funkcjonuje w całości w gminie. W tym modelu Centrum Usług Społecznych jest punktem pierwszego kontaktu, będąc jednocześnie punktem koordynacyjnym dla rodzin z danej społeczności lokalnej. Centrum oferuje opiekę i koordynuje działania na rzecz całej społeczności lokalnej.

Usługi społeczne oferowane w programie usług społecznych świadczone są nieodpłatnie w ramach realizacji Projektu „CUS w Gminie Opole Lubelskie” realizowanego w ramach programu Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków

Europejskiego Funduszu Społecznego (Realizacja usług społecznych świadczonych w ramach programu opisana jest w dziale III. REALIZACJA INNYCH ZADAŃ POWIERZONYCH CENTRUM USŁUG SPOŁECZNYCH pkt 14. PROJEKT CUS).

1.1 GABINET SPECJALISTYCZNY

Wsparciem **usług pielęgniarskich** w 2023r. objęto **19** osób. Są one zapewniane w miejscu zamieszkania klienta. Należą do nich:

- porady z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia,
- porady w zakresie pielęgnacji, higieny własnej i otoczenia,
- pomiar RR, saturacji i tętna,
- ustalanie wizyt w gabinetach specjalistycznych,
- instruktaż i edukacja w zakresie techniki zmiany opatrunków, zmiany pozycji ciała w łóżku u osób leżących, zasad karmienia, pielęgnacji cewnika założonego do pęcherza moczowego,
- organizowanie transportu medycznego dla osób wymagających przetransportowania do placówek medycznych, celem wykonania zabiegów i konsultacji,
- utrzymywanie stałego kontaktu z poradniami rodzinnymi: przepisanie lekarstw, uzyskanie dokumentacji medycznej, niezbędnej do przedłożenia w innych instytucjach, uzyskanie skierowań do poradni specjalistycznych

Wsparcie zdrowia psychicznego.

Usługi pielęgniarskie są skierowane także do szerszego grona odbiorców poprzez:

- pogadanki,
- wykłady,
- profilaktykę zdrowia.

W ramach akcji Narodowego Funduszu Zdrowia „**Środa z profilaktyką**” omawiane były tematy związane z profilaktyką zdrowotną, takie jak:

- profilaktyka depresji,
- profilaktyka szczepień ochronnych,
- profilaktyka cukrzycy,
- profilaktyka raka piersi,
- profilaktyka raka prostaty i jąder,
- profilaktyka udaru mózgu,
- profilaktyka wirusowego zapalenia wątroby,
- profilaktyka udaru cieplnego,
- profilaktyka hipercholesterolemii,
- profilaktyka schorzeń kręgosłupa,
- profilaktyka dny moczanej,
- profilaktyka nadciśnienia tętniczego,
- profilaktyka chorób układu moczowego,
- profilaktyka epilepsji,
- profilaktyka raka szyjki macicy,
- prawa pacjenta do badań profilaktycznych,
- profilaktyka hydroterapii,
- profilaktyka na temat hydroterapii,
- profilaktyka bezpiecznego przyjmowania leków,
- profilaktyka chorób płuc,
- profilaktyka reumatoidalnego zapalenia stawów.

W wymienionych zajęciach uczestniczyło **41** osób. W 2023r. odbyły się **53** spotkania, w tym **4** spotkania cykliczne dla mam, kobiet w ciąży i kobiet planujących ciążę, w których udział wzięło **8** kobiet.

W spotkaniach omawiane były sprawy dotyczące:

- korzyści zdrowotnych podczas karmienia piersią,
- zdrowia kobiet w ciąży,
- pielęgnacji noworodka.

Przeprowadzane były również **zajęcia edukacyjno – profilaktyczne**, takie jak:

- nauka pomiaru glikemii,
- postępowania w sytuacjach nagłych, takich jak: omdlenia, zadławienie, oparzenia, urazy, krwotoki, utrata przytomności, porażenie prądem elektrycznym, porażenie piorunem, ukąszenia przez zwierzęta .

1.2. ŚWIETLICE EDUKACYJNO - TERAPEUTYCZNE

W Centrum Usług Społecznych działają 3 świetlice edukacyjno – terapeutyczne:

- Świetlica Edukacyjno-Terapeutyczna w Opolu Lubelskim przy ul. Ogrodowej 9
- Świetlica edukacyjno- terapeutyczna w Kluczkowicach
- Świetlica edukacyjno- terapeutyczna w Kamionce

Placówki te wspierają wszechstronny rozwój wychowanków poprzez wzmacnianie osobowości młodych ludzi, realizację celów edukacyjnych i rozwojowych. Celem działalności świetlic edukacyjno - terapeutycznych jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz udzielanie pomocy dzieciom wychowującym się w warunkach niekorzystnych dla ich prawidłowego rozwoju. Do świetlicy należą także dzieci z rodzin, gdzie nie ma problemów. Każde dziecko może znaleźć fachową opiekę, miłą atmosferę i właściwe zagospodarowanie czasu.

Działalność świetlic obejmowała zajęcia z przedmiotów szkolnych, np. z języka polskiego, języka angielskiego, historii, matematyki, ponadto odbywają się:

- zajęcia z animatorem,
- zajęcia socjoterapeutyczne,
- pomoc w odrabianiu lekcji,
- zajęcia plastyczne,
- gry planszowe,
- zajęcia rekreacyjno-sportowe,
- zajęcia tematyczne dla dzieci i młodzieży,
- pomoc w rozwiązywaniu trudności opiekuńczo – wychowawczych.

Świetlice oferowały również zajęcia dla dzieci na czas ferii zimowych. Były to:

- warsztaty plastyczne,
- gry i zabawy planszowe,
- seanse filmowe,
- zajęcia kulinarne,
- zabawy integracyjne,

- konkursy z nagrodami,
- wyjścia na lodowisko,
- zajęcia interaktywne z wykorzystaniem urządzenia projekcyjnego,
- zabawy na świeżym powietrzu,
- bal przebierańców.

Zajęcia w świetlicach skierowane były do dzieci i młodzieży w wieku **od 7 do 18 roku życia**. Na dzień 31.12.2023r z zajęć w w/w. świetlicach skorzystało **57** dzieci.

1.3. KLUB MIĘDZYPOKOLENIOWY

Celem głównym Klubu Międzypokoleniowego jest stworzenie nowych rozwiązań w zakresie integracji i rozwoju usług społecznych adresowanych do ogółu mieszkańców z Gminy Opolo Lubelskie. Klub jest miejscem spotkań mieszkańców w każdym wieku. W placówce odbywają się zajęcia takie jak: ćwiczenia usprawniające umysł, ćwiczenia gimnastyczne, zajęcia manualne/plastyczne, zabawy z udziałem dzieci i dorosłych. Zajęcia odbywają się bezpłatnie w środy i czwartki w godzinach 15.30-18:00 w siedzibie Dziennego Domu Pomocy Społecznej przy ul. Kolejowej 17 w Opolu Lubelskim. Wszystkie działania mają na celu wzmocnienie więzi i przełamanie stereotypów międzypokoleniowych. Ponadto przyczyniają się do aktywizacji seniorów oraz pobudzenia kreatywności wszystkich uczestników.

W 2023r. w Klubie Międzypokoleniowym uczestniczyły łącznie **32** osoby.

1.4. KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

W Klubie Integracji Społecznej realizowano zajęcia z psychologiem oraz warsztaty integracji międzypokoleniowej.

Wsparcie psychologa miało na celu pomoc w rozwiązywaniu osobistych problemów uczestników związanych z wykluczeniem społecznym, barierami w kontaktach interpersonalnych, niską samooceną oraz motywacją do znalezienia i podjęcia zatrudnienia.

Warsztaty integracji międzypokoleniowej to zajęcia o charakterze kulturalnym, ukierunkowane na integrację międzypokoleniową na temat starości i starzenia się. Odbywały się pogadanki i zajęcia praktyczne, grupowe i indywidualne.

W 2023r. Klub Integracji Społecznej liczył **7** osób.

1.5. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

W ramach działalności wydziału ds. organizacji pozarządowych odbywały się spotkania doradcze i szkoleniowe, mające na celu wzmocnienie wiedzy oraz poruszenie nurtujących kwestii o szansach, wyzwaniach jak i problemach na temat prowadzenia jak i tworzenia organizacji pozarządowych. Spotkania miały miejsce w lokalu CUS w Opolu Lub. przy ul. Ogrodowej 9.

2. POMOC SPOŁECZNA

W Centrum Usług Społecznych udzielana jest pomoc w formie pracy socjalnej, świadczeń pieniężnych, a także poprzez przyznawanie wsparcia usługowego i rzeczowego, kierowanie do ośrodków wsparcia. Przyznanie świadczeń z pomocy społecznej jest uzależnione od spełnienia szeregu warunków określanych w odpowiednich przepisach. Na przykład art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej określa wysokość kryterium dochodowego osoby lub rodziny. Zgodnie z tym przepisem uprawnienie do korzystania ze świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty - **776,00 zł**
- rodzinie osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty - **600,00 zł**

przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów wymienionych w art. 7 pkt 2-15 lub innych okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy społecznej.

Powody wymienione w art. 7 pkt 2-15 to:

- ubóstwo,
- sieroctwo,
- bezdomność,
- bezrobocie,
- niepełnosprawność,
- długotrwała lub ciężka choroba,
- przemoc w rodzinie,
- potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi,
- potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- trudność w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy,
- trudność w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- alkoholizm lub narkomania,
- zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa,
- klęska żywiołowa lub ekologiczna.

Za dochód uważa się sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku, bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania, pomniejszoną o:

- miesięczne obciążenie podatkiem dochodowym od osób fizycznych,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia oraz ubezpieczenia społeczne określone w odrębnych przepisach,
- kwotę alimentów świadczonych na rzecz innych osób.

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu świadczeń,
- pracy socjalnej,
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,

- realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych, w rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Główne cele pomocy społecznej:

- wsparcie osób i rodzin w przezwyciężeniu trudnej sytuacji życiowej, doprowadzenie w miarę możliwości – do ich życiowego usamodzielniania i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka,
- zapewnienie dochodu na poziomie interwencji socjalnej – dla osób nie posiadających dochodu lub o niskich dochodach, w wieku poprodukcyjnym i osobom niepełnosprawnym,
- zapewnienie dochodu do wysokości poziomu interwencji socjalnej osobom i rodzinom o niskich dochodach, które wymagają okresowego wsparcia,
- zapewnienie profesjonalnej pomocy rodzinom dotkniętym skutkami patologii społecznej, w tym przemocą w rodzinie,
- integracja ze środowiskiem osób wykluczonych społecznie,
- stworzenie sieci usług socjalnych adekwatnych do potrzeb w tym zakresie.

W 2023 roku ze świadczeń pomocy społecznej skorzystało **290** rodzin, w których **384** osoby miały przyznane świadczenie. W porównaniu do ubiegłego roku liczba korzystających ze świadczeń pomocy społecznej zmniejszyła się o **25** rodzin, w których o **20** osobom mniej przyznano świadczenie.

Powody przyznawania pomocy społecznej w 2023r., przez CUS

Wyszczególnienie	Liczba rodzin w 2023
Ubóstwo	252
Bezrobocie	145
Niepełnosprawność	140
Długotrwała lub ciężka choroba	201
Alkoholizm	43
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	62
Przemoc domowa	2
Bezdomność	6
Potrzeba ochrony macierzyństwa	22
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	3
Narkomania	0
Zdarzenie losowe	0

Liczby rodzin nie sumują się, bowiem dysfunkcje, z powodu, których pomoc jest przyznawana mogły współwystępować ze sobą.

Podobnie jak w latach ubiegłych istotnym problemem rodzin korzystających ze wsparcia, a który ma wpływ na prawidłowe funkcjonowanie, jest ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba, bezrobocie oraz niepełnosprawność. W dalszym ciągu zmierzamy się

z problemem w znalezieniu legalnej pracy dla osób nie posiadających doświadczenia zawodowego.

Jednocześnie zauważamy, że wielu z nich „wraca do systemu pomocy społecznej”, gdyż często podejmują prace dorywcze i sezonowe.

Świadczenia pomocy społecznej są zróżnicowane, niektóre z nich mają charakter obligatoryjny, a inne fakultatywny. Każdy rodzaj świadczenia ma ustawowo określone przesłanki będące podstawą ich przyznania. Wyodrębnić można następujące rodzaje świadczeń: w naturze, w usługach i pieniądze.

Udzielane są bezpłatnie, odpłatnie lub za częściową odpłatnością.

Podstawowe rodzaje świadczeń wypłacanych przez tut. CUS na podstawie ustawy o pomocy społecznej w 2023r.

Rodzaj świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób	Kwota świadczeń (w zł)	Źródło finansowania
zasiłki stale	103	105	664.034,00	budżet państwa
zasiłki okresowe	159	164	533.696,00	budżet gminy
Schronienie	2	2	17.278,00	budżet gminy
usługi opiekuńcze	30	30	231.265,00	budżet gminy
zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	0	0	0	budżet gminy
sprawienie pogrzebu	1	1	4.100,00	budżet gminy
zasiłki celowe udzielone na zakup: żywność, opał, odzież, przybory szkolne, leki; w tym świadczenia pieniężne na zakup żywności lub posiłku	163	164	116.010,00	budżet gminy
w tym zasiłki celowe specjalne	17	17	8.105,00	budżet gminy
Składki na ubezpieczenie zdrowotne przy zasiłkach stałych	98	98	57.293,00	budżet państwa
Zasiłki celowe wypłacone w związku z klęską żywiołową	----	----	-----	-----
Przyznanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej ze środków publicznych	17	17	Pokrywane z NFZ	-----
Posiłki	46	93	52.633,00	80% - budżet państwa 20% - budżet gminy

2.1. PRYZNAWANIE I WYPŁACANIE ZASIŁKÓW STAŁYCH

Zasiłek stały przysługuje:

- pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej,
- pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

W 2023 roku wypłacono zasiłek stały dla ogółem **105** osób łącznie na kwotę **664.034,00 zł**. Środki finansowe w całości pochodziły od Wojewody Lubelskiego.

Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane przy zasiłku stałym

W 2023 roku uprawnionych osób do ubezpieczenia było **98**, udzielono świadczeń – **1009**, wypłacono łącznie na kwotę: **57.293,00zł**. Środki finansowe pochodziły w całości od Wojewody Lubelskiego.

2.2. PRYZNAWANIE I WYPŁACANIE ZASIŁKÓW OKRESOWYCH

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

W 2023 roku – przyznano świadczenie **164** osobom (**405** osób w rodzinach) w kwocie łącznie **533.696,00zł**.

2.3. PRYZNAWANIE I WYPŁACANIE ZASIŁKÓW CELOWYCH

W celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby życiowej może być przyznany zasiłek celowy, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności (w tym świadczenie pieniężne na zakup żywności w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu), leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, opłat za energię elektryczną i gaz, refundację kosztów wyżywienia, kosztów drobnych remontów i napraw, a także kosztów pogrzebu. Zasiłek celowy może być również przyznany osobie/rodzinie, która poniosła straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

CUS w 2023 roku udzielił pomocy w tej formie **163** rodzinom (**357** osób w rodzinach) w kwocie **116.010,00zł**.

W 2023 roku ze środków Gminy wydatkowano:

- zasiłki celowe na sprawienie **1** pogrzebu dla zmarłego mieszkańca Gminy Opole Lubelskie tut. CUS w wysokości **4.100,00zł**

2.4. UDZIELANIE SCHRONIENIA

Schronisko dla bezdomnych zapewnia osobom bezdomnym, które podpisały kontrakt socjalny, całodobowe, tymczasowe schronienie oraz usługi ukierunkowane na wzmacnianie aktywności społecznej, wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej. Osoba lub rodzina ma prawo do schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania, jeżeli jest tego pozbawiona. Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca noclegowego w noclegowniach, schroniskach, domach dla bezdomnych, ośrodkach interwencji kryzysowej i innych miejscach do tego przeznaczonych.

W roku 2023 udzielono schronienia dla **2** osób, koszt ww. świadczenia wyniósł **17.278,00zł**.

Współpracujemy z instytucjami, które realizują tę formę pomocy.

2.5. POTWIERDZANIE PRAWA DO ŚWIADCZEŃ OPIEKI ZDROWOTNEJ FINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW PUBLICZNYCH

Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie decyzji wójta, burmistrza, prezydenta (wydanej na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych) przysługuje osobom innym niż ubezpieczone posiadającym obywatelstwo polskie i miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, które spełniają kryterium dochodowe, określone w przepisach ustawy o pomocy społecznej.

Wydanie decyzji o ustaleniu prawa do świadczeń opieki zdrowotnej realizowanych ze środków publicznych następuje na wniosek:

- osoby zainteresowanej (świadczeniobiorcy),
- właściwego oddziału NFZ,
- w przypadku stanu nagłego - świadczeniodawcy udzielającego świadczenia opieki zdrowotnej, złożony niezwłocznie po udzieleniu świadczenia.

Wydanie decyzji poprzedzone jest przeprowadzeniem wywiadu środowiskowego. Wywiad przeprowadza się w miejscu zamieszkania, pobytu osoby zainteresowanej w celu ustalenia, czy dochód ww. mieści się w kryterium dochodowym oraz czy nie występują dysproporcje między udokumentowaną wysokością dochodu, a sytuacją majątkową tej osoby. Decyzja administracyjna w sprawie przyznania lub odmowy prawa do świadczeń opieki zdrowotnej wydawana jest w terminie miesiąca od daty złożenia wniosku wraz z wymaganą dokumentacją.

Narodowy Fundusz Zdrowia realizuje świadczenia na rzecz osób nieubezpieczonych legitymujących się ww. decyzją.

Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie ww. decyzji przysługuje przez okres 90 dni, chyba że w tym okresie świadczeniobiorca zostanie objęty ubezpieczeniem zdrowotnym z innego tytułu. Jeżeli istnieje konieczność dalszego leczenia, dłuższego niż 90 dni, może zostać wydana kolejna decyzja w tej sprawie.

W 2023 roku w CUS przeprowadzono **18** wywiadów dotyczących ubezpieczenia zdrowotnego ze środków publicznych dla osób korzystających ze świadczeń opieki zdrowotnej i wymagających leczenia ze względu na zły stan zdrowia, nie posiadających ubezpieczenia z innego źródła oraz **17** projektów decyzji przyznających powyższe świadczenie. Najczęściej po ubezpieczenie zgłaszały się osoby wyrejestrowane z Powiatowego Urzędu Pracy w związku z brakiem ponowienia rejestracji. Była też jedna decyzja odmowna.

ROK	LICZBA OSÓB ubiegających się o ubezpieczenie
2019	25
2020	29
2021	18
2022	19
2023	18

2.6.PRACA SOCJALNA

W 2023 roku w Centrum Usług Społecznych przeprowadzono **48** wywiadów alimentacyjnych, czyli uzgodnień tytułów finansowych osób zobowiązanych do alimentacji na rzecz wnioskodawców ubiegających się o przyznanie pomocy finansowej (w tym **15** wywiadów dot. tut. CUS oraz **33** wywiady na prośbę innych gmin). Przeprowadzono **24** wywiady dla Zespołu Interdyscyplinarnego dot. sytuacji osób dotkniętych przemocą w rodzinie (Procedury Niebieskiej Karty).

Do Sądu przeprowadzono **12** wywiadów i skierowano **22** sprawy dotyczące:

- wglądu w sytuację małoletnich dzieci,
- skierowanie do Domu Pomocy Społecznej bez zgody uczestnika,
- tymczasowego zabezpieczenia poprzez umieszczenie w Domu Pomocy Społecznej na czas trwania postępowania w tej sprawie,
- umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej,
- wdrożenia działań kuratora w rodzinie niebędącej świadczeniobiorcą pomocy społecznej.

Pracownicy socjalnymi dokonywali odwiedzin środowisk w celu oceny sytuacji osób ubiegających się o pomoc, a także podczas interwencji, których było **42**, w tym **7** z udziałem Dyrektora CUS.

Przeprowadzono **93** wywiady do świadczeń rodzinnych. Przeprowadza się je w związku ze złożonymi wcześniej wnioskami o ustalenie prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego i zasiłku dla opiekuna.

Skierowano **24** wnioski do Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Opolu Lubelskim w celu podjęcia działań zmierzających do rozwiązania problemu alkoholowego osób nadużywających alkoholu.

W 2023r. pracownicy socjalni dokonywali oceny sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, w tym zostało napisanych **5** informacji, a także **1** pracownik brał udział w spotkaniu w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w tej sprawie.

Pracownicy socjalni tut. CUS w swojej pracy wykorzystują narzędzie pracy socjalnej, jakim jest **kontrakt socjalny**. Jest to pisemna umowa zawarta przez pracownika socjalnego z rodziną lub osobą ubiegającą się o pomoc. W 2023 roku zawarli **10** kontraktów socjalnych, których efektem była poprawa sytuacji materialnej i życiowej rodziny, lecz nie usamodzielnienie.

Centrum Usług Społecznych zgodnie z art. 176 pkt 5, art. 191 oraz art. 192 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (tj. Dz.U. z 2022r. poz. 447) dofinansuje pobyt dzieci w rodzinach zastępczych na terenie Gminy Opole Lubelskie, tj. ponosi koszty związane z pobytem dzieci w tych rodzinach.

W 2023 r. dofinansowany był pobyt dla **41** dzieci na kwotę **277.263,58zł**.

2.7.REALIZACJA PROGRAMU RZĄDOWEGO „POSILEK W SZKOLE I W DOMU”

Dożywianie dzieci i zapewnienie jednego gorącego posiłku dziennie osobom tego pozbawionym jest zadaniem własnym obowiązkowym Gminy. Gmina Opole Lubelskie realizowała ten obowiązek przy wykorzystaniu środków, o których mowa w Uchwale Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Posilek w szkole i domu” na lata 2019-2023 oraz w *Uchwale Nr XLIII/372/2022 z dnia 30.08.2022r. o uchwaleniu gminnego wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „ Posilek w szkole i w domu” na lata 2021 – 2023.*

Celem Programu „Posiłek w szkole i w domu” jest:

- wsparcie gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym w zakresie dożywiania dzieci, a w szczególności przyznawania pomocy w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób i rodzin,
- poprawa poziomu życia osób i rodzin o niskich dochodach, w szczególności jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód rodziny nie przekracza wysokości 200% kryterium dochodowego,
- długofalowe działanie w zakresie poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży poprzez ograniczenie zjawiska niedożywienia.

W ramach Programu realizowane były działania dotyczące zapewnienia pomocy w formie dożywiania dzieci do 7 roku życia, uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej, osobom i rodzinom, w szczególności bezrobotnym, samotnym, chorym, niepełnosprawnym w formie posiłku, zasiłku celowego na zakup posiłku, żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci artykułów żywnościowych.

Rada Miejska w Opolu Lubelskim *Uchwałą Nr XLIII/372/2022 z dnia 30.08.2022r.* przyjęła gminny wieloletni program osłonowy w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2021 – 2023.

W ramach pomocy na realizację Programu gmina może otrzymać dotację, jeżeli udział środków własnych gminy wynosi nie mniej niż 40% przewidywanych kosztów realizacji Programu, a w uzasadnionych przypadkach Wojewoda może wyrazić zgodę na zwiększenie dotacji, z tym że udział środków własnych gminy nie może wynosić mniej niż 20%.

W 2023r. w ramach w/w programu, pomocą w formie bezpłatnych posiłków w szkole objętych było **93** uczniów z **46** rodzin z tego **84 uczniów** w szkołach na terenie gminy Opole Lubelskie, oraz – **12 uczniów** dożywianych było poza terenem Gminy Opole Lubelskie. Na ten cel wydano kwotę **52.633,00zł**. Liczba dzieci w szkołach z terenu Gminy Opole Lubelskie w poniższej tabeli może się różnić z uwagi na to, że na przełomie roku kalendarzowego mamy dwa okresy szkolne i może się zdarzyć, że jedno dziecko uczęszczało do różnych szkół.

Nazwa szkoła	Liczba dzieci
Szkoła Podstawowa Nr 1 w Opolu Lubelskim	29
Szkoła Podstawowa Nr 2 w Opolu Lubelskim	28
Szkoła Podstawowa w Niezdowie	7
Przedszkole Miejskie w Opolu Lub	7
Szkoła Podstawowa w Skokowie	8
Szkoła Podstawowa w Kluczkowicach	2
Żłobek Miejski w Opolu Lubelskim	3

Formy udzielanej pomocy		Liczba osób	Kwota wydatków
Posiłek ogółem w tym:		93	52.633,00zł
	dożywianie dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej	26	13.530,00zł
	posiłek w szkole podstawowej i ponadpodstawowej w tym jeden gorący posiłek	73	39.103,00zł

3. ASYSTENT RODZINY

Rodzinę przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, obejmuje się wsparciem w postaci asystenta rodziny.

W CUS zatrudniony jest **1 asystent rodziny**. Zgodnie z art. 15 ust. 4 ustawy, liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywania zadań, jednak nie może przekroczyć **15**.

Do zadań asystenta rodziny należy:

- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną,
- dokonywanie ocen sytuacji rodziny nie rzadziej niż co 6 m-cy,
- bezpośrednia praca w środowisku rodzinnym,
- wspieranie rodziny w rozwiązywaniu różnorodnych problemów,
- współpraca z instytucjami oraz innymi podmiotami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny,
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej,
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi, itp.
- wspieranie aktywności społecznej rodzin i propagowanie pozytywnych wzorców funkcjonowania społecznego,
- współpraca z zespołem interdyscyplinarnym i grupą roboczą,
- prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną,
- sporządzanie na wniosek Sądu opinii o rodzinach,
- monitorowanie i wspieranie procesu zmian, wzmacnianie i pokazywanie rezultatów własnych osiągnięć, dalsze budowanie postawy aktywnej klienta,
- prowadzenie sprawozdawczości, dokonywanie analiz i przygotowywanie informacji z zakresu realizowanych zadań,
- realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny narastająco

Ilość rodzin	Ilość osób w rodzinach	Ilość dzieci w rodzinach
13	59	40

Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny - stan na grudzień 2023r.

Ilość rodzin	Ilość osób w rodzinach	Ilość dzieci w rodzinach
11	51	34

Ilość rodzin i ich sytuacja

Sytuacja w rodzinie	Ilość rodzin
- uzależnienia	6
- przemoc domowa	5
- wielodzietność	8
- problemy opiekuńczo - wychowawcze	8
- trudna sytuacja mieszkaniowa	6
- długotrwała choroba	2

4. USŁUGI OPIEKUŃCZE

Usługi opiekuńcze są zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym, polegającym na organizowaniu i świadczeniu usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osoby.

Zgodnie z art. 50 ustawy o pomocy społecznej osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina czy wspólnie nie zamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Z tej formy pomocy w 2023 roku korzystało **30** osób w wymiarze **5100** godzin, a ich koszt wyniósł **231.264,50zł**. Odpłatność jest ustalana według wartości 1 godziny przyjętej drogą **Uchwały Nr XXXVI/242/2010 Rady Miejskiej w Opolu Lubelskim z dnia 29 kwietnia 2010r.** w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i ponoszenia odpłatności za usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub

całkowitego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania, tj. najniższy koszt za 1 godz. usług opiekuńczych – **1,11zł.**, a najwyższy - **11,10zł.**

Środki finansowe na pokrycie zadania pochodziły ze środków własnych gminy.

W ramach usług jest realizowany PROGRAM „OPIEKA 75+”

Strategicznym celem programu jest poprawa dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych, dla osób w wieku 75 lat i więcej.

W Centrum Usług Społecznych w Opolu Lubelskim w ramach programu „Opieka 75+” zatrudniona jest **1** opiekunka środowiskowa, która w 2023r. realizowała usługi opiekuńcze u **4** osób:

- **3** osoby – kontynuacja usług z 2022r.

- **1** nowa osoba, której usługi opiekuńcze zostały przyznane od 2023r.

W 2023r. zrealizowano **930** godzin w ramach programu Opieka 75+.

Suma środków otrzymanych na ten program wynosiła **6.193,80zł**, wykorzystanych zostało **6.193,80zł**.

5. PROGRAM „OPIEKA WYTCNIENIOWA”

Opieka wytchnieniowa ma za zadanie odciążenie członków rodzin lub opiekunów osób z niepełnosprawnościami poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. Dzięki temu wsparciu osoby zaangażowane na co dzień w sprawowanie opieki dysponować będą czasem, który będą mogły przeznaczyć na odpoczynek i regenerację, jak również na załatwienie niezbędnych spraw życiowych. Usługi opieki wytchnieniowej mogą służyć również okresowemu zabezpieczeniu potrzeb osoby z niepełnosprawnością w sytuacji, gdy opiekunowie z różnych powodów nie będą mogli wykonywać swoich obowiązków.

W Centrum Usług Społecznych w Opolu Lubelskim w ramach Programu „Opieka Wytchnieniowa” zatrudniona jest **1** osoba, która w 2023r. realizowała opiekę wytchnieniową u **6** osób sprawujących opiekę nad osobami z niepełnosprawnościami, legitymującymi się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. Opieka wytchnieniowa realizowana była w formie dziennej w miejscu zamieszkania osób z niepełnosprawnościami w wymiarze nie przekraczającym **215** godzin w ciągu roku. W godzinach realizacji usług opieki wytchnieniowej nie mogą być świadczone inne formy pomocy usługowej, w tym: usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2020r. poz. 1876), usługi finansowane ze środków Funduszu Solidarnościowego lub z innych źródeł.

W 2023r. zrealizowano **1290** godzin w ramach programu opieki wytchnieniowej. Suma środków otrzymanych na ten program wynosiła **51.600,00zł**, a wykorzystanych zostało **38.700,00 zł**.

6. PROGRAM „ASYSTENT OSOBISTY OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI”

Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024, ma na celu zapewnienie dostępności do usług asystencji osobistej, tj. wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym osób z niepełnosprawnościami.

Usługi asystencji osobistej wpisują się w jeden z głównych celów Funduszu Solidarnościowego tj. wsparcie społeczne osób z niepełnosprawnościami. Celem rozpowszechnienia usług asystencji osobistej jest zwiększenie szans osób z niepełnosprawnościami na prowadzenie bardziej niezależnego/samodzielnego i aktywnego życia.

Program jest elementem polityki społecznej państwa w zakresie:

- 1) poprawy jakości życia osób z niepełnosprawnościami, w szczególności poprzez umożliwienie im jak najbardziej niezależnego życia;
- 2) wsparcia osób z niepełnosprawnościami oraz zapewnienia pomocy adekwatnej do potrzeb;
- 3) uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami w wydarzeniach społecznych, kulturalnych, rozrywkowych lub sportowych itp.;
- 4) dofinansowania jednostek samorządu terytorialnego w ramach realizowanych zadań mających na celu wsparcie społeczne osób z niepełnosprawnościami;
- 5) zwiększenia wsparcia asystenckiego dla uczniów z niepełnosprawnościami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, także w innych wymiarach życia i funkcjonowania społecznego.

Program zapewnia wsparcie następującym osobom w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym:

1. Dzieciom do 16 roku życia posiadającym orzeczenie o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem w pkt 7 i 8 w orzeczeniu o niepełnosprawności - konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.
2. Osobom z niepełnosprawnościami posiadającym orzeczenie:
 - a) o znacznym stopniu niepełnosprawności albo,
 - b) o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności albo,
 - c) traktowane na równi z orzeczeniami wymienionymi w lit. A i b, zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2023r. poz. 100, z późn.zm.).

Centrum Usług Społecznych w Opolu Lubelskim zatrudnia dwóch asystentów osobistych osoby z niepełnosprawnością. W 2023r. z programu korzystało **6** osób z niepełnosprawnościami (**4** osoby posiadające znaczny stopień niepełnosprawności, **2** osoby posiadające umiarkowany stopień niepełnosprawności). W ramach programu zrealizowano **3561** godzin, suma środków otrzymanych na ten program wynosiła **143.980,00zł** a wykorzystanych zostało **106.830,00zł**.

7. PROGRAM „KORPUS WSPARCIA SENIORÓW”

Gmina Opole Lubelskie przystąpiła do programu osłonowego „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2022 Moduł II – „Opieka na odległość”, którego realizatorem było Centrum Usług Społecznych w Opolu Lubelskim. Wówczas za uzyskane środki zakupiono

opaski bezpieczeństwa wraz z usługą teleopieki.

Wykorzystując potencjał w postaci opasek, w roku 2023 CUS ponownie przystąpiło do Programu. 27 czerwca 2023 roku *Rada Miejska w Opolu Lubelskim podjęła uchwałę Nr LVI/468/2023 w sprawie programu osłonowego pn. „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023*, natomiast umowa w sprawie sposobu finansowania realizacji w 2023 roku zadania własnego gminy, określonego w art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, w ramach Modułu II Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023 pomiędzy Wojewodą Lubelskim a Gminą Opole Lubelskie została zawarta 4 lipca 2023 roku. Przyznana dotacja wynosiła **6.400,00zł**. Koszt jaki został poniesiony na realizację Programu to **6.250,00zł**.

Usługą opieki na odległość objęto 25 uczestników w wieku 65 lat i więcej. Były to osoby z niepełnosprawnością, w wieku senioralnym, u których występowały problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzących samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkające z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającej opieki. Usługa ta wpłynęła na poprawę bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania tych osób.

Cele Programu:

- wsparcie w miejscu zamieszkania seniorów w wieku 65 lat i więcej, którzy mają problemy związane z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzących samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkających z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającej opieki w codziennym funkcjonowaniu w zakresie odpowiadającym ich potrzebom,
- poprawa poczucia bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez dostęp do tzw. „opieki na odległość”,
- wsparcie w świadczeniu usług społecznych na rzecz seniorów, polegających na zapewnieniu dostępu do „opieki na odległość” osobom starszym, przez udzielenie dofinansowania do zakupu oraz częściowego pokrycia kosztów użytkowania tzw. „opasek bezpieczeństwa”,
- monitorowanie stanu seniora w miejscu jego zamieszkania, co pozwala natychmiast zareagować w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia seniora – zarówno spowodowanego problemami w zachowaniu funkcji życiowych, jak również w sytuacji wystąpienia incydentów w miejscu zamieszkania,

Program trwał do końca roku 2023.

8. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

Centrum Usług Społecznych w Opolu Lubelskim kieruje do domu pomocy społecznej i ponosi odpłatność za pobyt mieszkańców gminy. Zgodnie z art. 54 osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Osobę kieruje się do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu, po uzyskaniu zgody tej osoby, jej przedstawiciela ustawowego lub na podstawie postanowienia Sądu o umieszczeniu bez zgody strony w domu pomocy społecznej. Kierowanie do domu pomocy społecznej jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym.

Partycypowanie w kosztach pobytu naszych mieszkańców jest również zadaniem własnym Gminy. Koszt utrzymania naszych beneficjentów w domach pomocy społecznej jest bardzo wysoki i stanowi duże obciążenie dla budżetu Gminy. Osoby przebywające w placówce również ponoszą odpłatność w wysokości 70% swojego świadczenia. Centrum Usług Społecznych ponosi natomiast różnicę pomiędzy pełną odpłatnością ustaloną przez Starostów i obowiązującą w danej placówce, a kwotą wniesioną przez pensjonariusza.

W 2023 roku CUS skierował do domów pomocy społecznej 4 osoby. Koszt pobytu wszystkich osób w liczbie 30 wynosił **1.194.928,00zł**. Środki finansowe w całości pochodziły ze środków własnych gminy.

Obecnie w DPS przebywa 31 mieszkańców naszej gminy, umieszczonych na stałe. Średni koszt, jaki ponosi tutaj CUS za pobyt beneficjenta w DPS to **3.829,90zł**. Średni koszt, jaki ponoszą osoby umieszczone w DPS to **1.652,44zł**. Według decyzji odpłatność mieszkańców na dzień 31 grudnia 2023r. łącznie wyniosła **40.527,76zł**.

9. ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY DS. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY

Podstawą działania Zespołu Interdyscyplinarnego przy Centrum Usług Społecznych w Opolu Lubelskim (zwanego dalej Zespołem) jest:

- 1) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2021r. poz. 1249 z późn. zm. oraz z 2023r. poz. 289 i 535);
- 1) Uchwała nr LVII/474/23 Rady Miejskiej w Opolu Lubelskim z dnia 20 września 2023r. w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej przy Centrum Usług Społecznych w Opolu Lubelskim (Dziennik Urzędowy Województwa Lubelskiego z 2023r., poz. 5657);
- 2) Zarządzenie Burmistrza Opola Lubelskiego z dnia 08 listopada 2023 w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego przy Centrum Usług Społecznych w Opolu Lubelskim.

Zespół Interdyscyplinarny, którego Przewodniczącą została Dyrektor Centrum Usług Społecznych w Opolu Lubelskim – Pani Ewelina Szkutnicka, to grupa specjalistów z różnych instytucji, łącząca swoją wiedzę, umiejętności oraz możliwości wynikające z instytucji, którą reprezentują, podejmująca współpracę i skoordynowane działania mające na celu niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałanie zjawisku przemocy na terenie gminy.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego działają na podstawie wyżej wymienionych aktów prawnych oraz porozumień zawartych między Burmistrzem Gminy Opole Lubelskie a podmiotami, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu.

Poza w/w przepisami prawa obowiązki Zespołu Interdyscyplinarnego zostały szczegółowo określone w Regulaminie Funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego przy Centrum Usług Społecznych w Opolu Lubelskim, oraz tryb i sposób powoływania grup diagnostyczno- pomocowych.

Członkowie Zespołu wykonują zadania w ramach obowiązków zawodowych i służbowych lub społecznie.

Obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego, zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zapewnia Centrum Usług Społecznych w Opolu Lubelskim. Siedziba Zespołu Interdyscyplinarnego mieści się w Centrum Usług Społecznych w Opolu Lubelskim, przy ul. Kościuszki.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego przy CUS w Opolu Lubelskim wchodzi przedstawiciele:

- 1) Organizacyjnych pomocy społecznej: Dyrektor Centrum Usług Społecznych w Opolu Lubelskim, pełniący funkcję Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego, Z-ca Dyrektora Centrum Usług Społecznych w Opolu Lubelskim, Główny specjalista pracy socjalnej Centrum Usług Społecznych w Opolu Lubelskim, pełniący funkcję Z-cy Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego.
- 2) Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych -Pełnomocnik ds. Realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Opolu Lubelskim.
- 3) Policji - Dzielnicy Komendy Powiatowej Policji w Opolu Lubelskim.
- 4) Oświaty - Pedagogów szkół ponadpodstawowych, Dyrektorzy Szkół Podstawowych, Dyrektor Przedszkola Miejskiego w Opolu Lubelskim, Dyrektor Żłobka Miejskiego.
- 5) Ochrony zdrowia - Koordynator Centrum Psychosomatycznego Powiatowego Centrum Zdrowia sp. z o.o. w Opolu Lubelskim.
- 6) Organizacji pozarządowych - Specjalista d.s. programowych Polskiego Czerwonego Krzyża.
- 7) Kurator specjalista Sądu Rejonowego.
- 8) Inne podmioty- Psycholog Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej.

Celem działania Zespołu Interdyscyplinarnego jest:

1. Pomoc osobom dorosłym, dzieciom i rodzinom, grupom problemowym i środowiskom dysfunkcyjnym w przezwyciężeniu ich problemów.
2. Efektywne podejmowanie działań pomocowych i interwencyjnych w momencie zaistniałego problemu.
3. Współdziałanie z innymi podmiotami przy rozwiązywaniu problemu i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Integrowanie i koordynowanie działań jednostek pomocy społecznej, policji, gminnej komisji ds. rozwiązywania problemów alkoholowych, oświaty, ochrony zdrowia, kuratorów sądowych oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
4. Tworzenie grup diagnostyczno - pomocowych w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy domowej w indywidualnych przypadkach.

W skład grupy diagnostyczno- pomocowej wchodzi

- pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej oraz
- funkcjonariusz Policji.

Skład grupy diagnostyczno - pomocowej można rozszerzyć o inne osoby, które mogą mieć wpływ na poprawę jakości życia osób doświadczających przemocy, tj.

- asystenta rodziny,
- nauczyciela wychowawcę będącego wychowawcą klasy lub nauczyciela znającego sytuację domowa małoletniego,
- osoby wykonujące zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna lub ratownik medyczny,
- przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- pedagog,
- psycholog lub terapeuta.

W ramach procedury grupa diagnostyczno-pomocowa:

- 1) dokonuje oceny sytuacji domowej, potrzeb i zasobów osoby doznającej przemocy domowej oraz osoby stosującej przemoc domową;
- 2) udziela pomocy osobie doznającej przemocy domowej;
- 3) opracowuje indywidualny plan pomocy dla osoby doznającej przemocy domowej i jej środowiska domowego, który zawiera propozycje działań pomocowych;
- 4) podejmuje działania w stosunku do osoby stosującej przemoc domową w celu zaprzestania stosowania tego rodzaju zachowań;
- 5) przekazuje osobie stosującej przemoc domową informacje w szczególności o prawnokarnych konsekwencjach stosowania przemocy domowej;
- 6) przekazuje osobie stosującej przemoc domową informacje o koniecznych do zrealizowania działaniach w celu zaprzestania stosowania przemocy domowej;
- 7) wnioskuje do zespołu interdyscyplinarnego o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do udziału w programach korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- 8) motywuje osobę stosującą przemoc domową do udziału w programach korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową oraz programach psychologiczno - terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- 9) przeprowadza z osobą stosującą przemoc domową rozmowę ukierunkowaną na wskazanie zagrożeń wynikających z nadużywania alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków;
- 10) rozstrzyga o braku zasadności podejmowania działań.

W 2023r. odbyło się **8** posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego oraz **72** posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych.

Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty”	62
Liczba rodzin, wobec których wszczęto procedurę „Niebieskiej Karty”	51
Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta” przez CUS	6
Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta” przez PCPR	0
Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta” przez GKPRPA	1
Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska karta” przez przedstawicieli oświaty	0
Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta” przez KPP w Opolu Lubelskim	44

Liczba zakończonych procedur „Niebieskiej karty” – 36, w tym:

- ✓ w przypadku ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy domowej oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy – **13**
- ✓ w przypadku rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań – **23**

- ✓ Liczba procedur przekazanych do innych Zespołów Interdyscyplinarnych – **0**
- ✓ Liczba procedur otrzymanych od innych Zespołów Interdyscyplinarnych – **4**

Liczba osób objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno- pomocowych
112 osób w tym:
58 kobiet
11 mężczyzn
43 dzieci

Dodatkowo podjęto działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy:

- **4** dzieci umieszczono w rodzinnej pieczy zastępczej,
- **1** dziecko w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

W wyniku procedury Niebieskiej Karty w 2023r. skierowano:

- **18** wniosków do Sądu o wgląd w sytuację rodzin z małoletnimi dziećmi,
- **12** zawiadomień do Prokuratury Rejonowej o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przemocy w rodzinie ,
- **15** wniosków do Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Rezultaty pracy grup diagnostyczno - pomocowych w indywidualnych sprawach (np. wnioski do sądu/prokuratury):

- w ramach realizacji procedury, w przypadku odnotowania niepokojących sygnałów dotyczących sytuacji małoletnich dzieci w rodzinach dotkniętych zjawiskiem przemocy, grupy robocze korzystały z możliwości konsultacji z kuratorem zawodowym oraz ewentualnego skorzystania z narzędzia w postaci wniosku do Sądu o wgląd w sytuację dziecka,
- w przypadku odnotowania, że problemem towarzyszącym stosowaniu przemocy wobec najbliższych jest problem alkoholowy każdorazowo zwracano się do Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o przeprowadzenie rozmowy z osobą nadużywającą alkoholu motywującą do zachowywania abstynencji i mobilizowania do podjęcia leczenia,
- Centrum Usług Społecznych w Opolu Lubelskim w ramach funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego informuje jakie placówki na terenie gminy i powiatu wspierają osoby doświadczające przemocy.

10. PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE

Logopeda

W 2023r. w ramach zajęć logopedycznych prowadzonych przez logopedę Centrum Usług Społecznych w Opolu Lubelskim uczestniczyło ogółem **45 osób**, tj.

- **32 osoby dorosłe** (z czego 2 osoby brały udział w zajęciach indywidualnych, natomiast **30** osób to grupa seniorów z Dziennego Domu Pomocy Społecznej w Opolu Lubelskim, która uczestniczyła w zajęciach grupowych).

- **13 dzieci** (zajęcia indywidualne)

W ramach terapii logopedycznej z osobami dorosłymi na zajęciach indywidualnych rozwijano kompetencje językową i komunikacyjną oraz odbudowano mowę utraconą po przebytym udarze mózgu, np. ćwiczenia apraksji ruchowej mowy, rozumienia, anomii, agrafii, akalkulii itd.

Zajęcia grupowe z seniorami z Dziennego Domu Pomocy Społecznej w Opolu Lubelskim miały głównie na celu tworzenie atmosfery zaufania i integracji grupy poprzez budowanie pozytywnych relacji w kontakcie z uczestnikami, poprawę lub zachowanie funkcji poznawczych i językowych (koncentracji, spostrzegania, uwagi i pamięci, pisanie, czytania, wypowiedania się ustnego i pisemnego).

W ramach usprawniania realizowano zajęcia tematyczne, wykłady oraz pogadanki (na których byli wyposażani w wiedzę teoretyczną i praktyczną), m.in. na temat nawyków dobrej pamięci, ciekawostek o mózgu, komunikacji interpersonalnej, wiedzy słownikowej, matematycznej, geografii naszego kraju, biografii znanych Polaków i nie tylko. W czasie aktywności praktycznej ćwiczone pamięć operacyjną, krótkotrwałą i długotrwałą za pomocą materiałów audiowizualnych, zdjęć, materiałów wyrazowych, kart pracy.

Wykonywane były również ćwiczenia kompleksu ustno-twarzowego poprzez ćwiczenia rozluźniające napięcie mięśniowe obręczy barkowej i twarzy (mimiczne), ćwiczenia narządów artykulacyjnych (poprawa siły mięśni języka, warg, podniebienia miękkiego) oraz ćwiczenia oddechowe ze szczególnym uwzględnieniem prawidłowego schematu i toru oddechowego. Prowadzone były także ćwiczenia ruchów dowolnych (praksji) z i bez przyrządów, które miały zwiększyć sprawność ruchową dłoni seniorów. Rozmawiano spontaniczną aktywność słowną w sytuacjach codziennych, np. podczas słuchania i śpiewania piosenek, recytowania wierszy.

Ponadto, seniorzy brali czynny udział w przygotowaniach do występu, pt. „Cztery pory roku w DDPS” i zaprezentowali swoje umiejętności 15 czerwca 2023r. poprzez czytanie lub recytację utworów z tomiku „Z miłością mi po drodze” autorstwa Pani Teresy Kucharczyk, a także jedna z senierek zaprezentowała swój autorski wiersz. Na spotkaniu nie zabrakło waloru muzycznego - seniorzy odśpiewali refren utworu Marka Grechuty, pt. „Wiosna, ach to ty” oraz wraz z zaproszonymi gośćmi wysłuchali utworu granego na akordeonie przez podopiecznego DDPS.

Najważniejszym celem pracy logopedycznej w ramach prowadzonych zajęć indywidualnych z dziećmi było rozwijanie kompetencji językowej poprzez nabycie umiejętności posługiwania się mową poprawną pod względem gramatycznym oraz łączenia słów w zdania. W zakresie kompetencji komunikacyjnej rozwijano ekspresję słowną, tj. wzbogacano słownik dzieci i umiejętność posługiwania się określonymi słowami, a także używania z ich zgodnie ze znaczeniem w różnych kontekstach. Inny zakres obejmowały ćwiczenia usprawniające sprawności realizacyjne poprzez ćwiczenia manualne u tych dzieci, których proces rozwoju odruchów ustno-twarzowych nie przebiegał prawidłowo, tzn. wykazywały zaburzenia oddychania, połykania, ssania, żucia, wysuwania języka, nadmiernego ślinienia, zgrzytania zębami itd. Wykonywane były również ćwiczenia usprawniające aparat artykulacyjny (język, wargi, żuchwę, podniebienie miękkie) oraz

korygujące wady wymowy dotyczące poszczególnych głosek. Ponadto, prowadzone były ćwiczenia warunkujące prawidłowy rozwój mowy, tj. rozwijanie słuchu fonematycznego, ćwiczenia rozwijające motorykę małą i dużą (np. zajęcia logorytmiczne, ćwiczenia grafomotoryczne, zapamiętywania i wykonywania sekwencji ruchów stymulujących lewą i prawą półkulę mózgu), ćwiczenia koordynacji wzrokowo-słuchowo-ruchowej, analizy i syntezy wzrokowej oraz słuchowej, ćwiczenia w orientacji w schemacie ciała, orientacji przestrzennej oraz ćwiczenia poznawcze z uwzględnieniem zaleceń innych specjalistów. Metody i techniki pracy były dobierane do indywidualnych możliwości, zainteresowań oraz wieku dzieci.

11. ŚWIADCZENIA RODZINNE

Ustawa o świadczeniach rodzinnych określa warunki nabywania prawa do świadczeń rodzinnych oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń.

Świadczeniami rodzinnymi są:

- zasiłek rodzinny wraz z dodatkami:
 - dodatek z tyt. urodzenia dziecka
 - dodatek z tyt. opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego
 - dodatek z tyt. samotnego wychowywania dziecka
 - dodatek z tyt. kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego
 - dodatek z tyt. rozpoczęcia roku szkolnego
 - dodatek z tyt. podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania
 - dodatek z tyt. wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka,
- jednorazowe świadczenie „za życiem”,
- świadczenia opiekuńcze, tj. świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek pielęgnacyjny,
- świadczenie rodzicielskie,
- zasiłek dla opiekuna.

Zasiłek rodzinny ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka. Są one przyznawane na wniosek strony. Zasiłek rodzinny przysługuje: rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu lub faktycznemu dziecka, osobie uczącej się w szkole lub w szkole wyższej, nie dłużej niż do czasu ukończenia 24 roku życia. Kryterium dochodowe do zasiłku rodzinnego od listopada 2016 r. wynosi **674,00zł** na osobę w rodzinie, a dla rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym – **764,00zł** . Okres zasiłkowy rozpoczyna się w listopadzie br., a kończy się w październiku następnego roku, czyli trwa przez 12 miesięcy. Nabór wniosków trwa od 1 sierpnia do 30 listopada.

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota w zł
1	zasiłki rodzinne	10 411	1.195.246,77
2	dodatek z tyt. urodzenia dziecka	37	36.865,66
3	dodatek z tyt. opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	101	38.951,12
4	dodatek z tyt. samotnego wychowywania dziecka	685	131.334,63
5	dodatek z tyt. kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	576	60.737,37
6	dodatek z tyt. rozpoczęcia roku szkolnego	608	58.277,94
7	dodatek z tyt. podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	1 843	142.629,94
8	dodatek z tyt. wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	2 031	187.807,51
	RAZEM	16 292	1.851.850,94

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu z tytułu urodzenia się żywego dziecka. Od 2013 roku jest ustalone kryterium dochodowe, które wynosi **1.922,00zł.** w przeliczeniu na osobę w rodzinie. W 2023r. wypłacono **76** świadczeń na kwotę **76.000,00zł.**

Świadczenie rodzicielskie funkcjonuje od 01.01.2016r. W 2023 roku Centrum wypłacił **419** świadczeń na kwotę **338.913,00zł.** Przysługuje ono dla kobiet nieuprawnionych do zasiłku macierzyńskiego w wysokości **1000,00zł.** miesięcznie przez okres 52 tygodni niezależnie od dochodu rodziny. W przypadku urodzenia, przysposobienia lub objęcia opieką dwojga dzieci świadczenie to otrzymuje się przez 65 tygodni, trójki – 67 tygodni, czwórki – 69 tygodni, piątki i więcej – 71 tygodni.

Świadczenie „Za Życiem” funkcjonuje od listopada 2016 roku. Przysługuje z tytułu urodzenia się żywego dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie lub nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu w wysokości **4.000,00zł.,** wypłaconych jednorazowo. Podstawą do skorzystania z uprawnień do tego świadczenia jest zaświadczenie potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie lub nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, wystawione przez lekarza. Świadczenie przysługuje bez względu na dochód. W 2023 roku CUS wypłacił **1** świadczenie na kwotę **4.000,00zł.**

Świadczenia pielęgnacyjne zostały przejęte z zadań zleconych pomocy społecznej i są kontynuacją zasiłków stałych na niepełnosprawne dzieci. Przyznawane są osobom (na których w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie z wymaganymi wskazaniem oraz osobom legitymującym się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. Świadczenie to nie jest uzależnione od kryterium dochodowego. Do końca 2023r. wynosiło **2.458,00zł.** miesięcznie. W 2023 roku CUS wypłacił **2063** świadczenia na kwotę **5.033.013,00zł.**

Zasiłki pielęgnacyjne w liczbie **4471** świadczeń CUS wypłacił w kwocie **965.021,00zł.** Od 01.11.2019r. wynosi **215,84 zł.** miesięcznie bez kryterium dochodowego. Jest to świadczenie, którego celem jest częściowe pokrycie wydatków wynikających z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Uprawnione są:

- niepełnosprawne dzieci do 16 roku życia posiadające orzeczenie o niepełnosprawności,
- osoby w wieku powyżej 16 roku życia posiadające orzeczenie o stopniu niepełnosprawności,
- osoby, które ukończyły 75 lat.

Zasiłek dla opiekuna w liczbie **25** świadczeń wypłacono na kwotę **15.500,00zł.** Zasiłek ten przysługiwał osobom, którym wstrzymano w 2013 roku realizację świadczenia pielęgnacyjnego. O to świadczenie mogły się ubiegać tylko te osoby, które wcześniej były uprawnione do świadczeń pielęgnacyjnych. To świadczenie nie jest uzależnione od kryterium dochodowego i wynosi **620,00zł.** miesięcznie.

Specjalne zasiłki opiekuńcze w liczbie **141** świadczeń CUS wypłacił na kwotę **85.969,00zł.** Przysługują osobom, które zrezygnowały z zatrudnienia lub też nie pracują ze względu na opiekę nad osobą niepełnosprawną w stopniu znacznym, spokrewnioną z wnioskodawcą. Dochód obu rodzin (wnioskodawcy oraz osoby niepełnosprawnej) nie może przekroczyć **764,00 zł.** na osobę w rodzinie, a wysokość świadczenia wynosi **620,00zł.** miesięcznie. Rolnicy by móc ubiegać się o te 2 świadczenia (zasiłek dla opiekuna i specjalny zasiłek opiekuńczy) muszą zaprzestać prowadzenia gospodarstwa rolnego.

12. ŚWIADCZENIA Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO

Ustawa określa zasady pomocy państwa osobom uprawnionym do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, w przypadku bezskuteczności egzekucji, warunki nabywania prawa do świadczeń pieniężnych wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, zasady i tryb postępowania w sprawach o przyznanie i wypłacanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zasady finansowania świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia, a jeśli się uczy w szkole wyższej, to do ukończenia 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo.

Od 01.10.2023r. świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę, w rodzinie nie przekracza kwoty **1.209,00zł.** (do 30.09.2020r. kryterium dochodowe wynosiło **900.00zł.**). Świadczenia z funduszu

alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż **500,00zł.** miesięcznie na każde dziecko.

Fundusz alimentacyjny wypłacono w wysokości **638.384,35zł**, liczba świadczeń – **1516**. Okres przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego rozpoczyna się w październiku br., a kończy się we wrześniu następnego roku.

Postępowanie wobec dłużników

Dzięki podjętym działaniom przez tut. CUS, współpracy z komornikami w 2023r. udało się odzyskać od dłużników alimentacyjnych kwotę **309.395,13zł.**, w tym spłata funduszu alimentacyjnego **300.810,84zł.**, zaliczki alimentacyjnej **8.584,29zł.**, odsetki od należności – **111.543,71zł.**

W 2023r. w systemie zarejestrowanych było **259 dłużników alimentacyjnych, w tym 295 dłużników, którzy mają niespłacone zadłużenie alimentacyjne**, natomiast w stosunku do **132** dłużników były podejmowane działania. W 2023 roku **42** dłużników alimentacyjnych zamieszkiwało poza terenem gminy Opole Lubelskie, **1** przebywał w Zakładzie Karnym. W **41** przypadkach zostały wysłane wnioski do organów właściwych dłużników o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych. **2** dłużników przebywało za granicą. **87** dłużników alimentacyjnych zamieszkuje na terenie gminy Opole Lubelskie, a wobec nich podjęto następujące działania:

- wysłano **88** wezwań do dłużników alimentacyjnych,
- przekazano komornikowi sądowemu **87** informacji mające wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego,
- z **34** dłużnikami alimentacyjnymi przeprowadzono wywiad alimentacyjny i odebrano **34** oświadczenia majątkowe,
- zobowiązano **3** dłużników alimentacyjnych do zarejestrowania się w Powiatowym Urzędzie Pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy,
- w **6** przypadkach zwrócono się z wnioskiem do PUP o podjęcie działań zmierzających do aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego,
- złożono **12** wniosków o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 §1 Kodeksu Karnego,
- w **12** przypadkach wystąpiono do Centralnego Ośrodka Informatyki w Warszawie z zapytaniem o posiadaniu przez dłużników prawa jazdy. Starosta Opolski wydał decyzję o zatrzymaniu prawa jazdy w **2** przypadkach ,
- wydano **12** decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

13. PROGRAM „CZyste Powietrze”

Działając na podstawie porozumienia z dnia 18 grudnia 2020r. zawartego w Lublinie pomiędzy Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie, a Gminą Opole Lubelskie ustalono zasady promocji programu „Czyste Powietrze”. Na mocy w/w porozumienia Centrum Usług Społecznych w Opolu Lubelskim, wydaje zaświadczenia o wielkości dochodu gospodarstwa domowego za rok 2021 (od stycznia do końca miesiąca

lipca) oraz za rok 2022 (od miesiąca sierpnia do końca miesiąca grudnia). **Od 01 stycznia do 31 grudnia 2023 roku wydano 178 zaświadczeń dla gospodarstw domowych.**

Od lipca 2021r. został uruchomiony punkt konsultacyjno-informacyjny, który promuje Program „Czyste Powietrze” oraz wspiera i obsługuje beneficjentów w procesie składania wniosków o dofinansowanie i wniosków o płatność w ramach w/w programu. W ramach działalności tego punktu w roku 2023 złożono i przekazano do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie 52 wnioski o dofinansowanie. Nie prowadzi się ewidencji wypełnionych w punkcie wniosków o dofinansowanie. Koszt realizacji Programu w 2023r. wyniósł **31.189,73 zł.**

14. DODATKI MIESZKANIOWE

Dodatki mieszkaniowe to forma pomocy, jaką można otrzymać na dofinansowanie opłat za korzystanie z mieszkania. Przyznawanie i wypłatę dodatków mieszkaniowych reguluje ustawa z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2021 roku, poz. 2021 ze zm.). Dodatki mieszkaniowe wypłacane są ze środków budżetu gminy. Stanowią formę pomocy dla osób, które nie są w stanie pokryć wydatków związanych z utrzymaniem mieszkania. Pomoc ta ma charakter częściowy, co oznacza, że osoba, której przyznano dodatek musi ponosić i uiszczać we własnym zakresie (z własnego budżetu) pozostałą, poza dodatkiem mieszkaniowym, część opłat związanych z utrzymaniem lokalu. Dodatku mieszkaniowego nie przyznaje się, jeśli na osobę przypada więcej metrów kwadratowych powierzchni lokalu niż dopuszcza ustawa.

W 2023r. przyjęto i rozpatrzono **354** wnioski o przyznanie dodatku mieszkaniowego, z tego **330** rozpatrzono pozytywnie, decyzji odmownych wydano **24**. W danym okresie rozliczeniowym wydano **9** decyzji wstrzymujących dodatek mieszkaniowy.

Ilość rodzin korzystających z dodatków mieszkaniowych w latach 2022 – 2023.

Rodzaj lokalu mieszkalnego	Liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego	
	w 2022r	w 2023r
Mieszkania komunalne	53	51
Spółdzielnia Mieszkaniowa	95	95
Inne (PKP)	5	7
Właściciele prywatni	7	6
Wspólnoty mieszkaniowe	47	50
Ogółem	207	209

Z powyższych danych wynika, że liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego w 2023 roku wzrosła a w bardzo niewielkim stopniu w stosunku do roku 2022.

Wypłacono 2045 dodatków mieszkaniowych na łączną kwotę **447.568,79zł.**

Kwota dodatków mieszkaniowych wypłaconych w latach 2022 – 2023 w złotych

Zarządca lokalu	Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych (w zł)	
	2022	2023
gminnym	85.669,52	96.435,27
spółdzielczym	171.963,88	229.565,44
wspólnot mieszkaniowych	80.500,07	99.851,44
prywatnym	7.672,06	6.245,90
Innych (PKP)	10.819,34	15.470,77
OGÓŁEM	356.624,87	447.568,79

Lokale mieszkalne objęte dodatkami mieszkaniowymi wchodzą w skład zasobów mieszkaniowych różnych zarządców. Analizując powyższe dane widzimy na przełomie lat 2022-2023 nadal potwierdza się zależność, że na terenie Gminy Opole Lubelskie najwięcej osób korzystających z dodatków mieszkaniowych zamieszkuje w lokalach spółdzielczych, jest to najwyższa kwota wypłacanych dodatków, następnie zamieszkujących w mieszkaniach gminnych i w wspólnotach mieszkaniowych. Najmniej osób korzystających z dodatków mieszkaniowych, to właściciele prywatni.

W stosunku do roku poprzedniego kwota wydatkowana na dodatki mieszkaniowe w 2023 roku jest wyższa o kwotę **90.943,92zł**. Przyczyną tego jest wzrost kosztów utrzymania lokalu/domu. Kwoty czynszu za lokal znacząco wzrosły, co spowodowane było znacznym wzrostem kosztów ogrzewania.

15. DODATKI ENERGETYCZNE

Osoby, którym przyznano dodatek mieszkaniowy mogą ubiegać się o przyznanie zryczałtowanego dodatku energetycznego. Idea dodatków energetycznych polega na częściowym pokryciu ze środków publicznych kosztów ponoszonych z tytułu opłat za energię elektryczną przez tzw. odbiorców wrażliwych energii elektrycznej. Zasady i tryb przyznawania, a także wypłacania dodatków energetycznych reguluje ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2021, poz. 1642 ze zm.). Odbiorca wrażliwy energii elektrycznej zgodnie z ustawą to osoba, której przyznano dodatek mieszkaniowy w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych, która jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej.

Wysokość stawki przysługującej danemu odbiorcy energii elektrycznej, wnioskodawcy o przyznanie dodatku energetycznego, zależy od liczby osób zamieszkujących w danym gospodarstwie. Kryterium podziału gospodarstw jest następujące:

- gospodarstwa prowadzone przez 1 osobę – stawka **12,09 zł**.

- gospodarstwa składające się z 2 do 4 osób – stawka **16,79 zł.**
- gospodarstwa składające się z co najmniej 5 osób – **20,15 zł.**

Dodatek energetyczny wypłacony w latach od 2022 - 2023

	2022	2023
Kwota wypłaconych dodatków energetycznych w zł	1.061,86	0
Ilość wypłaconych świadczeń	74	0
Liczba rodzin	24	0
Rodzaj gospodarstwa domowego:		
- 1 osobowe	42	0
- 2 - 4 osobowe	57	0
- 5 i więcej osób	5	0

W roku 2023 nie wypłacono żadnego dodatku energetycznego. Spowodowane zostało to wypłacaniem dodatków osłonowych w 2022r., które miały na celu częściową rekompensatę wzrostu energii elektrycznej i gazu ziemnego. Na dany okres rozpatrywanie wniosków o wypłatę dodatku energetycznego zostało wstrzymane. W roku 2023 nie został złożony żaden wniosek o przyznanie w/w dodatku.

16. DODATEK WĘGLOWY

Dodatek węglowy to jednorazowe świadczenie w wysokości **3.000 zł.** Przysługiwał gospodarstwu domowemu, w którym główne źródło ogrzewania zasilane jest węglem kamiennym, brykietem lub peletem zawierającymi co najmniej 85% węgla kamiennego w tym ekogroszek. Wskazane przez wnioskodawcę źródło ogrzewania zostało wpisane lub zgłoszone do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB), o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków, Wpisanie bądź zgłoszenie głównego źródła ogrzewania do CEEB uprawniające do przyznania dodatku węglowego musiało być zrealizowane do dnia 11 sierpnia 2022 r. Wskazany termin nie dotyczył nowych źródeł ogrzewania, tj. wpisanych lub zgłoszonych po raz pierwszy do CEEB (o których mowa w art. 27g ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków).

Na potrzeby przyznawania dodatku węglowego przyjmowało się jako zasadę, że pod jednym adresem zamieszkania znajduje się jedno gospodarstwo domowe.

W przypadku gdy pod jednym adresem zamieszkuje kilka gospodarstw domowych, przyznany mógł być tylko jeden dodatek węglowy.

W przypadku gdy wniosek o wypłatę dodatku węglowego złożono dla więcej niż jednego gospodarstwa domowego mających ten sam adres miejsca zamieszkania, to dodatek ten był wypłacany wnioskodawcy, który złożył wniosek jako pierwszy (pozostałe wnioski pozostawiano bez rozpoznania).

W roku 2023 wypłaconych zostało **28** dodatków węglowych na kwotę **84.000,00 zł**.

17. DODATEK DLA NIEKTÓRYCH GOSPODARSTW DOMOWYCH Z TYTUŁU WYKORZYSTANIA NIEKTÓRYCH ŹRÓDEŁ CIEPŁA

Dodatek jest wsparciem finansowym w postaci jednorazowego świadczenia pieniężnego wypłacanego dla gospodarstw domowych, dla których główne źródło ciepła zasilane jest: peletem drzewnym, drewnem kawałkowym lub innym rodzajem biomasy albo skroplonym gazem LPG albo olejem opałowym.

Wsparcie w ramach ww. "dodatków" nie dotyczy osób korzystających z ciepła systemowego lub których kocioł/piec gazowy jest podłączony do sieci gazowej.

Dodatek jest przyznawany na to główne źródło ciepła, które w przypadku:

- gospodarstw domowych – zostało zgłoszone lub wpisane do CEEB do 11 sierpnia 2022 r. albo po tym dniu – gdy źródło zostało zgłoszone lub wpisane po raz pierwszy,

Dodatek przyznawany był jednorazowo na główne źródło ciepła w gospodarstwie domowym i wynosił odpowiednio:

- **3.000,00zł** – gdy głównym źródłem ogrzewania jest kocioł na paliwo stałe, na pellet drzewny albo inny rodzaj biomasy, z wyłączeniem drewna kawałkowego,
- **2.000,00zł** – gdy głównym źródłem ogrzewania jest kocioł olejowy,
- **1.000,00zł** – gdy głównym źródłem ogrzewania jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy zasilane drewnem kawałkowym,
- **500,00zł** – gdy głównym źródłem ogrzewania jest kocioł gazowy zasilany skroplonym gazem LPG.

O wypłatę dodatku wnioskować mógł członek gospodarstwa domowego. W przypadku gdy wniosek o wypłatę dodatku dla gospodarstwa domowego wieloosobowego złożyła więcej niż jedna osoba, dodatek ten przyznawany jest wnioskodawcy, który złożył taki wniosek jako pierwszy (art. 24 ust. 6 ustawy o dodatkach).

W roku 2023 wypłacono **2** dodatki na kwotę **4.000,00 zł**.

18. DODATEK ELEKTRYCZNY

Jest to jednorazowa forma wsparcia przysługująca odbiorcy energii elektrycznej w gospodarstwie domowym, przypadku, gdy główne źródło jest zasilane energią elektryczną. Źródło to musiało zostać zgłoszone lub wpisane do centralnej ewidencji emisyjności budynków do dnia 11.08.2022r. albo po tym dniu, w przypadku głównych źródeł ogrzewania zgłoszonych lub wpisanych po raz pierwszy. Wysokość dodatku dla gospodarstwa domowego wynosi **1.000,00zł**, natomiast w przypadku rocznego zużycia

przez gospodarstwo więcej, niż 5 MWh, odbiorcom przysługuje dodatek o podwyższonej kwocie **1.500,00zł**. Aby uzyskać dodatek elektryczny w podwyższonej kwocie należało dołączyć rozliczenie roczne z przedsiębiorstwem elektrycznym potwierdzające zużycie energii elektrycznej w 2021r., przekraczające 5 MWh.

W roku 2023 wypłacono **16** dodatków elektrycznych na kwotę **20.000,00zł**.

19.REFUNDACJA PODATKU VAT DLA ODBIORCÓW PALIW GAZOWYCH

Odbiorcy w gospodarstwach domowych, którzy ogrzewają swoje mieszkania gazem, mogą ubiegać się o refundację podatku VAT opłaconego od zużytego paliwa gazowego. Refundacja podatku VAT obowiązuje za okres od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. oraz od dnia 1 stycznia 2024 r. do 30 czerwca 2024 r. Można się o nią ubiegać po otrzymaniu i opłaceniu pierwszej faktury za paliwo gazowe. Refundacji podlega VAT od paliw gazowych tj. gaz ziemny wysokometanowy lub zaazotowany, w tym skroplony gaz ziemny oraz propan-butan lub inne rodzaje gazu palnego, dostarczane za pomocą sieci gazowej, a także biogaz rolniczy (art.3 pkt 3a ustawy – Prawo energetyczne). O refundację podatku VAT mogą się ubiegać osoby, które używają paliw gazowych do celów grzewczych i poniosły koszty zakupu tego paliwa.

Wnioskodawcą zatem musi być osoba, która faktycznie poniosła koszty wynikające z faktury i zawarła umowę sprzedaży paliw gazowych. Prawo do refundacji przysługuje pod warunkiem spełnienia przez gospodarstwo domowe kryterium dochodowego wynoszącego:

- **2.100,00zł** dla jednoosobowego gospodarstwa domowego,
- **1.500,00zł** na osobę w przypadku gospodarstwa wieloosobowego.

Gospodarstwem domowym jednoosobowym jest osoba fizyczna samotnie zamieszkująca i gospodarująca. Z kolei gospodarstwem wieloosobowym jest osoba fizyczna oraz osoby z nią spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie z nią zamieszkujące i gospodarujące.

W przypadku złożenia wniosku o refundację w okresie:

- od 1 stycznia 2023 do 31 lipca 2023r. – uwzględnia się średni miesięczny dochód gospodarstwa domowego osiągnięty w 2021 roku;
- od 1 sierpnia 2023 do 30 września 2024r. – uwzględnia się średni miesięczny dochód gospodarstwa domowego osiągnięty w 2022 roku.

Korzystanie z gazu do ogrzewania domu czy mieszkania musi potwierdzić wpis do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków. – Wpis winien być dokonany do 21 grudnia 2022r. lub po tym dniu w przypadku głównego źródła ogrzewania wpisanego lub zgłoszonego po raz pierwszy do CEEB. Przyznanie refundacji podatku VAT nie wymaga wydania decyzji.

W 2023 roku Centrum Usług Społecznych w Opolu Lubelskim wypłaciło **57** refundacji podatku Vat na kwotę **17.199,13 zł** z czego **10.680,34zł** stanowiły wypłaty dla gospodarstw domowych jednoosobowych a 6518,79zł stanowiły wypłaty za gospodarstw domowych wieloosobowych.

20. POMOC DLA UKRAINY

CUS w Opolu Lubelskim udzielał pomocy obywatelom Ukrainy, którzy przybywali na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z powodu działań wojennych prowadzonych na terytorium tego państwa od dnia 24.02.2022r. Udzielano pomocy w formie rzeczowej i finansowej, zgodnie z Ustawą o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem

zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2022r.,poz. 583 z późn. zm.). Finansowanie zadań związanych z pomocą dla obywateli Ukrainy zapewnia Fundusz Pomocy. W 2023r. wydatki te wynosiły **89.099,79zł**. Środki pochodzące z Covid -19 wynosiły **132,268,28 zł**.

JEDNORAZOWE ŚWIADCZENIE PIENIĘŻNE W WYS. 300 ZŁ DLA OBYWATELI UKRAINY

Jest to świadczenie przeznaczone na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe, dla obywateli Ukrainy, w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, zgodnie z art. 31 ustawy z 12.03.2022r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2022r.,poz. 583 z późn. zm.). W 2023r. CUS wypłacił **24** świadczenia na kwotę – **7.200,00zł**.

Udzielano również pomocy w formie zasiłków okresowych na kwotę **9.072,88zł** oraz dożywiania na kwotę **2.183,00zł** dla dzieci z Ukrainy – 5 uczniów z 2 szkół z gminy Opole Lubelskie:

NAZWA SZKOŁY	LICZBA DZIECI Z UKRAINY
Szkoła Podstawowa Nr 1	3
Szkoła Podstawowa w Skokowie	2
RAZEM	5

ŚWIADCZENIE PIENIĘŻNE PRZYSŁUGUJĄCE Z TYTUŁU ZAPEWNIENIA ZAKWATEROWANIA I WYŻYWIENIA OBYWATELOM UKRAINY.

Świadczenie pieniężne z tyt. zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy zgodnie z art.13 ustawy z 12.03.2022r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2022r.,poz. 583 z późn. zm.) przysługuje każdej osobie prowadzącej gospodarstwo domowe, który zapewnił zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy, którzy przybyli na terytorium RP z Ukrainy w związku z działaniami wojennymi, prowadzonymi na terytorium tego Państwa. Świadczenie to wynosi **40,00zł** za 1 dzień zapewnienia wyżywienia i zakwaterowania dla obywateli Ukrainy. W 2023r. liczba osób, które złożyły wniosek wynosiła **7**. Liczba obywateli Ukrainy objętych wnioskami to **12**. Złożonych wniosków było **9**, a wypłaconych – **16** (w tym **10** wniosków złożonych w roku 2022). Kwota wypłaconych świadczeń w 2023r. wyniosła **35.240,00zł**.

ŚWIADCZENIA RODZINNE

Art. 26 Ustawy z 12.03.2022r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2022r.,poz. 583 z późn. zm.) stanowi, że Obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium RP, którego pobyt na terytorium RP jest uznawany za legalny przysługuje prawo do świadczeń rodzinnych. CUS w 2023r. wypłacił **152** świadczenia na kwotę **34.588,00zł**.

21. ŻYWNOŚĆ DLA NAJUBOŻSZYCH

Centrum Usług Społecznych w ramach współpracy z Polskim Czerwonym Krzyżem w 2023 roku otrzymało żywność z „Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020.” Podprogram 2021 Plus współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Jest to krajowy program najbardziej potrzebujących. Pomoc w ramach PO PŻ kierowana jest do osób i rodzin, które z powodu niskich dochodów nie mogą zapewnić sobie lub rodzinie odpowiednich produktów żywnościowych. Pomoc udzielona została w postaci artykułów spożywczych.

Zestaw artykułów spożywczych określony jest dla jednego odbiorcy końcowego, zarówno dla osoby samotnie gospodarującej jak i dla osoby w rodzinie, w 2023r. obejmował:

- powidła śliwkowe – 0,3 kg,
- makaron – 2 kg,
- mleko – 2 l,
- szynka wieprzowa – 1,2 kg,
- cukier – 2 kg,
- olej rzepakowy – 2 l,

Podprogram 2021 Plus rozpoczął się w czerwcu 2023r., a Centrum Usług Społecznych otrzymywało żywność w następujących dniach: 06.06.2023r. i 07.08.2023r.

W 2022 r. wydano łącznie **6.890,00 kg** żywności. Kryterium do otrzymania pomocy dla osoby samotnie gospodarującej wynosiła – **1.707,20zł** a dla osoby w rodzinie – **1.320,00zł**.

Pracownicy socjalni Centrum Usług Społecznych w 2023 r. wydali **293** skierowania (dla **749** osób) uprawniających do otrzymania pomocy żywnościowej w ramach „Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020” Podprogram 2021 Plus. Skierowania uzyskały zarówno osoby prowadzące jednoosobowe gospodarstwo domowe (**131** osób) jak również osoby, które w strukturze rodziny posiadają kilku członków (w łącznej liczbie **661** osób). Dla każdej z osób przypadała jednakowa ilość poszczególnych produktów. W roku 2023 w ramach „Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020” Podprogram 2021 Plus wydano **1456** paczek dla **749** osób. Akcja będzie kontynuowana w 2024 roku.

V. WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI

Centrum Usług Społecznych w Opolu Lubelskim współpracuje z wieloma instytucjami na terenie gminy i powiatu, tj. między innymi:

- 1) współpraca z Poradnią Pedagogiczno – Psychologiczną:
 - kierowanie rodziców z dziećmi na konsultację do poradni,
 - pomoc w uzyskaniu przez pracowników socjalnych diagnoz, opinii oraz orzeczeń z zakresu funkcjonowania dzieci pozostających pod opieką poradni,
- 2) współpraca z pedagogami szkolnymi:
 - wymiana informacji dotyczącej funkcjonowania dziecka i jego zachowania w celu pomocy i wspomagania rozwoju dzieci i młodzieży,
- 3) współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Opolu Lubelskim:
 - wymiana informacji dotyczących osób zarejestrowanych w PUP szczególnie w zakresie ofert pracy, kursów oraz szkoleń,
- 4) współpraca z Sądem Rejonowym w Opolu Lubelskim i Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej:
 - pozyskiwanie informacji o funkcjonowaniu rodziny w środowisku,
 - udzielanie informacji o sytuacji rodzinnej osób pozostałych pod opieką asystenta rodziny,
 - bieżące informowanie Sądu o sytuacji rodzinnej podopiecznych,

- wspieranie rodzin, udzielania pomocy w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych,
- kierowanie wniosków do Sądu o potrzebie przyjęcia do szpitala psychiatrycznego osób objętych wsparciem społecznym i wymagającym udzielenia takiej pomocy,
- kierowanie wniosków do sądu o wydanie postanowienia o umieszczeniu w Domu Pomocy Społecznej bez zgody tej osoby,
- 5) współpraca z placówkami służby zdrowia:
 - przyjmowanie zgłoszeń pielęgniarek środowiskowych oraz lekarzy o osobach wymagających wsparcia Centrum, ustalanie terminów wspólnych wizyt lub indywidualnych wizyt i wejść w środowisko,
- 6) współpraca z Opolskim Przedsiębiorstwem Komunalnym:
- 7) współpraca z Komendą Powiatową Policji w Opolu Lubelskim:
 - wnioski o interwencje,
 - asystowanie pracownikowi socjalnemu w środowiskach, gdzie jego bezpieczeństwo może być zagrożone,
 - pozyskiwanie informacji dotyczących przeprowadzanych interwencji w miejscu zamieszkania świadczeniobiorców,
- 8) współpraca z Gminną Komisją Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:
 - wnioskowanie o podjęcie leczenia odwykowego,
- 11) współpraca z Poradnią Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia
 - kierowanie na terapię osób uzależnionych od alkoholu i dorosłych członków rodzin z problemem alkoholowym,
- 12) współpraca z Oddziałem Polskiego Czerwonego Krzyża w Opolu Lubelskim - kierowanie podopiecznych Centrum do PCK w celu uzyskania pomocy żywnościowej,
- 13). Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Opolu Lubelskim z/s w Poniatowej:
 - sporządzanie opinii na temat rodzin z terenu gminy na wniosek PCPR,
 - działanie punktu obsługi klienta PCPR w lokalizacji CUS na podstawie zawartego porozumienia

VI. GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI NA LATA 2017 – 2024

Gminny Program Rewitalizacji na lata 2017 – 2024 został przygotowany przez Gminę Opole Lubelskie. Zostały w nim wskazane przedsięwzięcia planowane do realizacji w najbliższych latach na obszarze rewitalizacji. Wśród zadań są zarówno duże działania inwestycyjne dot. poszczególnych obszarów w centrum miasta, jak również działania społeczne i aktywizujące mieszkańców. Dyrektor Centrum Usług Społecznych współpracuje z Komitetem Rewitalizacji Opola Lubelskiego. Zgodnie z uchwałą Rady Miejskiej nr XLIII/309/2018 z dnia 2018 roku w sprawie określenia zasad działania Komitetu Rewitalizacji Opola Lubelskiego, głównym zadaniem Komitetu jest wspieranie działań Burmistrza Opola Lubelskiego na obszarze rewitalizacji. Stanowi on forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami Miasta w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczą – doradcą Burmistrza Opola Lubelskiego.

VII. PROJEKTY

1.PROJEKT CUS

W Centrum Usług Społecznych w Opolu Lubelskim był realizowany projekt pilotażowy w ramach Programu Operacyjnego wiedza Edukacja Rozwój 2014 – 2020. W dniu 10.12.2020r. została podpisana umowa nr POWR.02.08.00 – 00 – 0067/20/00 o dofinansowanie ww. Projektu między Gminą Opole Lubelskie, a Ministerstwem Rozwoju Pracy i Technologii.

Celem głównym projektu jest stworzenie nowych rozwiązań w zakresie integracji i rozwoju usług społecznych adresowanych do ogółu mieszkańców (usług społecznych użyteczności publicznej), dostosowanych do specyfiki określonych typów wspólnot samorządowych szczebla podstawowego (Gmina Opole Lubelskie), przy wykorzystaniu Centrum Usług Społecznych (CUS) jako nowej jednostki organizacyjnej do końca kwietnia 2023r. Grupę docelową są mieszkańcy Gminy Opole Lubelskie.

CUS dzięki swojemu programowi opartemu na przeprowadzonej diagnozie potrzeb umożliwiło dostęp do szerokiego wachlarza usług wykraczających poza standardowe rozwiązania. Pomogło ono trafniej i w sposób bardziej kompleksowy odpowiedzieć na rosnące i zmieniające się potrzeby osób, rodzin i społeczności lokalnych.

Z przeprowadzonej diagnozy wynikało, że na terenie gminy Opole Lubelskie wymagane jest rozszerzenie zakresu działań związanych z funkcjonowaniem Centrum o problemy społeczne wynikające z inicjatywy oddolnej określonej w ankietach przez samych mieszkańców oraz dostosowanie oferty CUS do sytuacji epidemiologicznej trwającej w ostatnich latach a mającej ogromny wpływ na izolację i osłabienie (a nawet zerwanie) więzi społecznych, szczególnie u osób starszych. Z usług CUS mogą korzystać wszyscy zainteresowani mieszkańcy społeczności lokalnej.

Realizacja Programu Usług Społecznych odbywa się poprzez :

- a) zajęcia specjalistyczne, medyczne w zakresie wizyt lekarzy specjalistów dla beneficjentów Centrum Usług Społecznych - osób potrzebujących zgłaszających się samych lub ze wskazania pracownika socjalnego, w ramach **Gabinetu Specjalistycznego**;
- b) zajęcia wyrównawcze z przedmiotów szkolnych dla uczniów szkół na terenie Gminy Opole Lubelskie, średnio 50 godzin w tygodniu w trzech **światlicach** terapeutycznych;
- c) zajęcia terapeutyczne z udziałem specjalistów z zakresu psychologii, logopedii i doradztwa zawodowego, animacji dla uczniów szkół na terenie Gminy Opole Lubelskie, średnio 50 godzin w tygodniu w trzech **światlicach** terapeutycznych;
- d) zajęcia z zakresu zarządzania i funkcjonowania organizacji pozarządowych dla beneficjentów Centrum Usług Społecznych w Opolu Lubelskim, w wymiarze godzinowym 540h , w ramach **wydziału organizacji samorządowych**;
- e) zajęcia z zakresu zdrowego żywienia dla beneficjentów Centrum Usług Społecznych w Opolu Lubelskim, średnio 8 godzin w miesiącu w **Klubie Międzypokoleniowym**;
- f) zajęcia animacyjno-ruchowe dla beneficjentów Centrum Usług Społecznych w Opolu Lubelskim, średnio 8 godzin w miesiącu w **Klubie Międzypokoleniowym**;
- g) zajęcia plastyczne dla beneficjentów Centrum Usług Społecznych w Opolu Lubelskim, średnio 8 godzin w miesiącu w **Klubie Międzypokoleniowym**;
- h) organizacja imprez okolicznościowych o charakterze integracyjnym. Ich celem jest poprawa poziomu integracji społecznej i międzypokoleniowej.

- i) zajęcia wsparcia psychologicznego w **Klubie Integracji Społecznej** dla beneficjentów Centrum Usług Społecznych w Opolu Lubelskim , średnio 40 godzin w miesiącu. Wsparcie ma przede wszystkim na celu pomoc w rozwiązywaniu osobistych problemów uczestników związanych np. z sytuacją rodzinną, nieradzeniem sobie ze stresem i agresją, konfliktami, uzależnieniami, barierami w kontaktach interpersonalnych, niską samooceną oraz motywacją do podejmowania konstruktywnych działań, gimnastyka pamięci, profilaktyka zaburzeń na tle lękowym (np. izolacja społ. powstała na skutek żałoby, nieleczonej depresji);
- j) zajęcia doradcze z zakresu podatków, prawa pracy dla beneficjentów Centrum Usług Społecznych w Opolu Lubelskim, średnio 8 godzin w miesiącu, w **Klubie Międzypokoleniowym**;
- k) zajęcia kulturalne ukierunkowane na integrację międzypokoleniową dla beneficjentów Centrum Usług Społecznych w Opolu Lubelskim w zakresie prowadzenia warsztatów z integracji międzypokoleniowej na temat starości i starzenia się kierowanych do różnych grup wiekowych; działania międzypokoleniowe z udziałem osób starszych na rzecz rozwoju wiedzy młodszych pokoleń, np. lekcje historii, pogadanki edukacyjne, itp. , średnio 8 godzin w miesiącu w **Klubie Integracji Społecznej**.

Projekt CUS był realizowany do 31.03.2023r. Od 01.04.2023r. **Oferta usług społecznych została utrzymana w ramach trwałości projektu.**

Projekt CUS realizowany był na ogólną kwotę **3.110.677,47.zł** w tym **0,00zł** wkładu własnego.

W 2023r.. w ramach projektu poniesiono wydatki w kwocie **412.133,97zł.**

2. PROJEKT DZIENNY DOM „ SENIOR +”

Od 01.07.2022r. Dzienny Dom Pomocy Społecznej w Opolu Lubelskim kontynuuje swoją działalność w ramach trwałości projektu, która finansowana jest w oparciu o środki własne jednostki. W dniu 04.12.2023r. zarządzeniem Dyrektora CUS w Opolu Lubelskim został przekształcony w Dzienny Dom „Senior +”.

Jest to ośrodek wsparcia o zasięgu lokalnym, powołanym do świadczenia usług na rzecz osób starszych, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, samotnych emerytów i rencistów, którzy ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych.

Placówka tworzy **30** miejsc i funkcjonuje przez 8 godzin dziennie. Dla wszystkich uczestników zapewniony jest ciepły posiłek oraz transport.

W 2023r. wydano **6.243,05zł** na ten cel (w tym **4.994,00zł** z otrzymanej dotacji i **1.248,61zł** wkładu własnego). Realizacja zadania przyczyniła się do poprawy jakości życia seniorów poprzez świadczenie usług a otrzymana dotacja do podniesienia standardu planowanych nowych usług społecznych z związku z ustawą o Centrach Usług Społecznych.

Były to usługi o charakterze:

- socjalnym (zapewnienie ciepłych posiłków),
- edukacyjnym,
- kulturalno – oświatowym,
- sportowo- rekreacyjnym, poprzez rehabilitację i aktywność ruchową,
- aktywizacji społecznej poprzez integrację i aktywny udział w życiu społecznym osób starszych,

- terapii zajęciowej
- motywacyjnym do działań na rzecz samopomocy i działań wolontariackich na rzecz innych.

W ramach funkcjonowania placówki seniorzy mają nadal zapewniony transport.

3. PROJEKTY ADAPTONAL I OPUS

Centrum Usług Społecznych w Opolu Lubelskim wspólnie z Fundacją Rozwoju Aktywności Społecznej WSPÓLNOTA z siedzibą w Lublinie ul. Bluszczowa 13/6 realizuje Projekty ADAPTONAL i OPUS. Projekty realizowane są od 01.01.2020r. do 30.06.2023r.

3.1. PROJEKT ADAPTONAL

Był to Program integracji społecznej i zawodowej w Gminie Opole Lubelskie. Projekt realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 Oś priorytetowa 11 Działanie 11.1.

Celem głównym Projektu ADAPTONAL jest zaktywizowanie zawodowe i społeczne oraz podwyższenie kwalifikacji 40 osób: 25 kobiet/15 mężczyzn niepełnoprawnych z zaburzeniami psychicznymi w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2016 r. poz. 546), art. 3 pkt. C) wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w województwie lubelskim poprzez realizację kompleksowych programów aktywizacji oraz usług reintegracji - do XII.2022r. Okres realizacji działania został przedłużony do 30.06.2023r. z uwagi na utrudnienia, które spowodowała pandemia COVID-19.

W 2023r. pracownicy socjalni skierowali do w/w programu **8** osób. Wydatki poniesione to **6.243,05zł.**

3.2. PROJEKT OPUS

Był to Program integracji społecznej i zawodowej w Gminie Opole Lubelskie. Projekt realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 Oś priorytetowa 11 Działanie 11.1.

Celem głównym Projektu OPUS jest zaktywizowanie zawodowe i społeczne 60 osób: 60 kobiet/0 mężczyzn z niepełnosprawnościami, w tym osób z zaburzeniami psychicznymi wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym z Gminy Opole Lubelskie, z których 42 osoby podniesie kwalifikacje lub kompetencje (podwyższone kwalifikacje u minimum 20 osób) poprzez realizację kompleksowych programów aktywizacji oraz usług reintegracji - do XII.2022r. Okres realizacji działania został przedłużony do 30.06.2023r. z uwagi na utrudnienia, które spowodowała pandemia COVID-19.

W 2023r. pracownicy socjalni skierowali do w/w programu **26** osób. Wydatki poniesione to **8.400,00zł.**

VIII. DZIAŁALNOŚĆ SPORTOWA

1. OBIEKT SPORTOWY „MOJE BOISKO ORLIK 2012”

W 2023r. z kompleksu boisk korzystały zorganizowane grupy sportowe, a także młodzież, dzieci i dorośli z gminy Opole Lubelskie. Pracownik obiektu czuwał nad przestrzeganiem zasad oraz regulaminu korzystania z boisk sportowych, również prowadził harmonogram zajęć.

Od września na Orliku odbywały się także zajęcia sportowe dzieci i młodzieży szkolnej w ramach zajęć lekcyjnych m.in.: wychowania fizycznego, a także dzieci ze świetlicy szkolnej.

Grupy, które korzystały ze sztucznego boiska piłkarskiego na Orliku to:

- Klub UKS „DUBLER” Opole Lubelskie grupy młodzieżowe:
- rocznik 2012/2013;
- rocznik 2013/2014;
- rocznik 2015/2016 i młodsi.
- Klub sportowy Elżbieta;
- Klub sportowy Orka Kluczkowice;
- Klub sportowy Trzebiesz;
- Oldboje MKS „OPOLANIN” Opole Lubelskie;
- Nieformalne grupy zorganizowane z Gminy Opole Lubelskie.

Do dyspozycji użytkowników było również boisko wielofunkcyjne oraz bieżnia.

W dniach i godzinach pozostających wolnych od rezerwacji, z obiektu korzystały dzieci w wieku szkolnym, młodzież i dorośli, gdzie chętnie trenują i udoskonalają swoją pasję jaką jest piłka nożna, koszykówka, siatkówka, siatko-noga oraz bieganie. Natomiast w weekendy obiekt cieszył się zainteresowaniem rodzin z dziećmi.

2. STADION MIEJSKI PRZY ULICY KOLEJOWEJ I BOISKO PRZY ULICY LIPOWEJ

W 2023r. z boiska korzystały zorganizowane grupy sportowe, a także młodzież, dzieci i dorośli z gminy Opole Lubelskie. Pracownik obiektu czuwał nad przestrzeganiem zasad oraz regulaminu korzystania z boiska sportowego, a także dbał o infrastrukturę boiska.

W okresie szkolnym na sztucznym boisku odbywały się także zajęcia sportowe młodzieży szkolnej z Liceum Ogólnokształcącego oraz Technikum Zawodowego w ramach zajęć lekcyjnych m.in.: wychowania fizycznego oraz klasy mundurowej.

Grupy, które korzystały ze sztucznego boiska piłkarskiego to:

- Klub MKS „OPOLANIN” Opole Lubelskie – seniorzy;
- Klub MKS „OPOLANIN” Opole Lubelskie grupy młodzieżowe:
 - rocznik 2007/2008/2009;
 - rocznik 2010/2011;
 - rocznik 2012/2013;
 - rocznik 2014/2015;
 - rocznik 2016 i młodsi.
- Klub UKS „DUBLER” Opole Lubelskie grupy młodzieżowe:
- rocznik 2012/2013;
- rocznik 2013/2014;

- rocznik 2015 i młodsi.
- Klub sportowy Elżbieta;
- Klub Sportowy Orka Kluczkowice;
- Klub sportowy Trzebiesz;
- Oldboje MKS „OPOLANIN” Opole Lubelskie;
- Nieformalne grupy zorganizowane z gminy Opole Lubelskie.

W weekendy odbywały się mecze ligowe drużyn młodzieżowych Klubu MKS „OPOLANIN” i UKS „DUBLER” oraz mecze sparingowe różnych drużyn z gminy Opole Lubelskie.

W dniach i godzinach pozostających wolnych od rezerwacji, z boiska korzystały dzieci w wieku szkolnym, młodzież i dorośli.

3.WYDARZENIA SPORTOWE w 2023r. WSPÓŁORGANIZOWANE PRZEZ CENTRUM USŁUG SPOŁECZNYCH

- IV Memoriał Edwarda Ptaka - halowy turniej piłki nożnej pod patronatem Burmistrza Opola Lubelskiego: 29.01.2023,
- Bieg Tropem Wilczym: 03.03.2023,
- Igrzyska dzieci rocznik 2010 i młodsi w PIŁKA NOŻNA - DZIEWCZYN Y Opole Lubelskie: 13.04.2023,
- Igrzyska dzieci rocznik 2010 i młodsi w PIŁKA NOŻNA - CHŁOPCY GMINA Opole Lubelskie: 14.04.2023,
- Igrzyska młodzieży szkolnej 2008/2009 w PIŁKA NOŻNA - DZIEWCZYN Y Opole Lubelskie: 19.04.2023,
- Igrzyska młodzieży szkolnej 2008/2009 w PIŁKA NOŻNA - CHŁOPCY GMINA Opole Lubelskie: 20.04.2023,
- XXIII edycja Turnieju „Z Podwórka na Stadion o Puchar Tymbarku”,
- Turniej „Z Podwórka na Stadion o Puchar Tymbarku” to największe rozgrywki piłkarskie dla dzieci w Europie (Kategorie wiekowe: U8 ; U10 ; U12 Dziewczęta oraz U8 ; U10 ; U12 Chłopcy) Rozgrywki będą prowadzone na etapie gminnym 6 turniejów oraz etap powiatowy również 6 turniejów. Rozgrywki turniejowe (łącznie 12 turniejów): kwiecień 2023,
- Bieg 3 Maja: 03.05.2023,
- Igrzyska dzieci rocznik 2010 i młodsi w CZWÓRBÓJ LA DZIEWCZYN Y oraz CHŁOPCY GMINA Opole Lubelskie: 05.05.2023,
- I Turniej Piłki Nożnej Jednostek OSP: 14.05.2024,
- Dzień Dziecka na boisku piłkarskim Opole Lubelskie: 01.06.2023,
- Jarmark Opolski: 11.06.2023,
- XV Turniej piłki nożnej sołectw i osiedli gminy Opole Lubelskie o Puchar Burmistrza Opola Lubelskiego: 09.07.2023
- I Turniej Tenisa Ziemnego (gry eliminacyjne): 13.07.2023
- I Turniej Tenisa Ziemnego (gry finałowe): 20.07.2023
- Piknik Pokoleniowy w Opolu Lubelskim. Festiwal Zabaw i Gier Dawnych „Wielopokoleniowa aktywność ruchowa – wf zaczyna się w rodzinie”: 09.10.2023,
- Biegi przełajowe szkolne Opole Lubelskie: 11.10.2023,

- II Turniej szachowy GRAND PRIX LUBELSZCZYZNY W SZACHACH o puchar Burmistrza Opolu Lubelskiego: 22.10.2024,
- Gminne Igrzyska młodzieży rocznik 2009/2010 w piłce nożnej halowej DZIEWCZĄT w Opolu Lub.: 07.11.2023,
- Gminne Igrzyska młodzieży rocznik 2009/2010 w piłce nożnej halowej CHŁOPCÓW w Opolu Lub.: 08.11.2023,
- Bieg Niepodległości: 11.11.2023,
- Gminne Igrzyska dzieci rocznik 2011 i młodsi w piłce nożnej halowej DZIEWCZĄT w Opolu Lub.: 21.11.2023,
- Gminne Igrzyska dzieci rocznik 2011 i młodsi w piłce nożnej halowej CHŁOPCÓW w Opolu Lub.: 22.11.2023.

4. PROGRAM LOKALNY ANIMATOR SPORTU

W ramach w/w Programu w okresie od dnia 01.03.2023r. do 30.11.2023r. na podstawie umowy zlecenie w CUS była zatrudniona osoba, pełniąca funkcję lokalnego animatora sportu.

Do zadań animatora należały:

- sprawowanie opieki nad obiektem sportowym „Moje Boisko Orlik 2012” oraz kortem ziemnym,
- prowadzeniem zajęć sportowo – rekreacyjnych w obiekcie,
- udostępnianie obiektu zainteresowanym zgodnie z opracowanym harmonogramem i regulaminem obiektu,
- organizowanie turniejów rekreacyjno – sportowych dla dzieci i młodzieży,
- prowadzenie rejestru użytkowników obiektu.

Zlecenie zostało wykonane w łącznym wymiarze **450 godzin**. Wynagrodzenie Animatora wynosiło **10.800,00zł**.

IX. WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z ROZEZNANIA POTRZEB I POTENCJAŁU WSPÓLNOTY SAMORZĄDOWEJ W ZAKRESIE USŁUG SPOŁECZNYCH ORAZ POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ I WSPIERANIA RODZINY

Centrum Usług Społecznych realizowało zadania z zakresu polityki społecznej oraz inne dodatkowe zadania, takie jak: dodatki węglowe, dodatki dla niektórych gospodarstw domowych z tyt. wykorzystania niektórych źródeł ciepła, dodatki elektryczne, refundacja podatku VAT dla odbiorców paliw gazowych, pomoc dla Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, a w tym jednorazowe świadczenie pieniężne dla obywateli Ukrainy, świadczenie pieniężne przysługujące z tyt. zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy, zasiłki rodzinne, świadczenia z pomocy społecznej. Do realizacji powyższych zadań zaangażowani byli wszyscy pracownicy centrum.

Działalność Centrum Usług Społecznych w Opolu Lubelskim, wyraźnie wpłynęła na poprawę jakości życia mieszkańców gminy Opole Lubelskie poprzez zwiększenie dostępu do usług społecznych, odpowiadających na ich zdiagnozowane potrzeby. Nowe usługi społeczne świadczone powszechnie na rzecz mieszkańców Gminy w ramach powołanego centrum usług społecznych przyczyniły się ponadto do rozwoju lokalnej polityki społecznej, w której pomoc społeczna stała się elementem szerszego systemu wsparcia. Stąd też jasność, iż Gmina Opole Lubelskie poprzez działalność Centrum Usług Społecznych w Opolu Lubelskim podejmuje trafione inwestycje w usługi społeczne i deinstytucjonalizację rozwiązań m.in. potrzeb z zakresu pomocy społecznej i wspierania rodziny. Ponadto powstałe Centrum, w związku ze zbadanymi na poziomie lokalnym potrzebami społecznymi na bieżąco podejmuje starania o rozwój usług społecznych, jak również ponosi starania i pozyskuje środki finansowe na realizację tych usług. Jednocześnie dąży do ciągłego rozwoju usług społecznych na poziomie rodziny i społeczności lokalnej, który umożliwi pozostawanie przez osoby potrzebujące pomocy jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania. W odpowiedzi na potrzeby dot. procesu starzenia się społeczeństwa, a także występowania chorób i różnego rodzaju urazów i niepełnosprawności, w ramach CUS ma zostać utworzona wypożyczalnia ze sprzętem medycznym, dostępna dla mieszkańców Gminy Opole Lubelskie. Pozwoli ona na uzyskanie dostępu do odpowiednich urządzeń i narzędzi, niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania. Będzie to sprzęt medyczny, który ułatwi rehabilitację i wspomogę wydolność organizmu i będzie dostępny dla każdego bez względu na koszt.

Zgodnie z rosnącymi potrzebami aktywności ruchowej dążymy do poszerzenia działalności sportowej. Usługi sportowe cieszyły się dużym zainteresowaniem. Warto je wzbogacić o nowe formy aktywności, tym samym promując zdrowy tryb życia.

Łatwy i bezpłatny dostęp do usług spowodował, że zainteresowanie mieszkańców rośnie a Centrum Usług Społecznych odpowiada pozytywnie na kolejne potrzeby.

